

ناول

بختیالی

عبدالقادر مجرم

خپرونکی : هیواد ادبی یون کلاسیف
الله

Ketabton.com

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

دکتاب پیژندنه

بختیالی

دکتاب نوم

عبد القادر مجرم

لیکوال

عبد القادر مجرم

کمپوزر

۲۰۱۴

د چاپ کال

۹۰۰۰

د چاپ شمېر

۱۰۰ روپۍ

په

Email/ qmuqrm@yahoo.com

MOB. 03023809538

د ليکوال چاپ شوي کتابونه

- مات وزری
- ژوندون او امیدونه
- داسي يې ولي وکړل
- لويه لار ده څوک به راشي
- مينه مروره شوه
- دوی هدیره نه لري
- (بختيالی) همدا اثر

تړون

دهغو شاعرانو او ليکوالانو په نوم
چي کتابونه يې ناچاپه پراته وي. د چاپ
وس يې نه لري

عبدالقادر مجرم

پٺه بختیالی پوري ژوند خپلي دنگې ونې پند
وجود، بناهسته تگ اوور کړی وو، رمضان خوهم د دې پٺه
دنگه ونه، پند وجود، بناهسته تگ مټين شو چې ويې غوښته

رمضان خپله هستي، نېستي، ملکېت تر اولې ښخې د
ناروغۍ پروخت جار کړو د پلار، نيکه ور پاتې مخکه يې
توله د بختیالی پٺه ولور کي د دې پلار ته ورکړه، کله چې يې
بختیالی را واده کړه

يو د کلي هغه سرای چې درې خونې د شمال له لوري پٺه کې
لوېدلې وې پٺه هغو کې هم ده دوو خونو سر و نه پټ وو چې پٺه
يوه کې لا تر اوسه دروازه نه وه د دريمې خونې دېوالونه
پوره وو، خو پر سريې نور هيڅ نه وو يو شاتير پر پروت وو
چې دېرو لمړنو او بارانونو تک سپين اړولی وو، چار پېره
دېوال يې يونيم گز جگ چې سريې د بارانونو او بو ورسره وړی
وو، د سرای دروازه يې د سهېل پٺه لور وتلې وه.

څلور گزه مخته د ملکداد د خونو شا را لگېدلې وه د ملکداد د
هرې خونې د شالور ته يوه يوه غټه موری درلوده چې دانارو

نری، نری لبنتی یی پٺه کي نیولی وې چې درمضان د سرائی د ختیخ هم د لویدیخ له لوري دده خټه مخکه پرته وه. دا چې رمضان بې له دې سرائی او پټه دې سرائی پوري مخکي بل هیخ هم نه درلود ځکه یی د بل مزدوری او بزگری ته ملا تړلي وه

بختيالی د پرې ورځې ورته وویل "زه به هم پټه کښت کرونده کي کار در سره کوم" خود ده «هو» پر خوله نه راتله، دا چې کښت له کوره د پرلري وو ځکه دی و پرېدو چې داسې نه وي بختيالی ته څوک پټه لاره کي ودریږي یا لاس ورواچوي پټه شرمونوبه مې و شرموي.

رمضان بختيالی ته د مرستې اجازه نه ورکولو وجه هم دا وه.

بختيالی هم پوهېده چې مېړه مې د داسي سوچ سپری نه دی چې "بښخي دي له خپلو خاوندانو سره پټه کروندو کي مرسته نه کوي" دا پوهېده چې "خلگ ټول گوته پټه غاښ ما ته جبران جبران گوري"

یوه ورځ خو لاداسي هم وشو چې څو ځوانان پټه لاره کي یو ځای سره ناست وو، کله چې بختيالی پټه لاره تېرېده یوه ور پسي ږغ کړو "له نظره مه شي" دې یې هیخ جواب ورنه کړو. پټه تلو تلو کي یې پر دا خندل دوی خواران خټه خبر دي چې دي د ځان هغه عیب خوندي ساتلی دی کوم چې د دې د ښکاره ښایست "توهین کوي".

داسي به هم نه وو چي ددي ٿولو به نيت خراب وو ، ڊهر به شاهد پڻ ددي نيت پڻ لاره کي ناست وو چي داماخڻگر اوبو ته ڇي دتگ ننداره به ٻي وکرو ددوي پڻ نيت به خداي خبر وو ؟ .
 دڇي ڇڪه پروانه پڻ ڪوله چي ودي ته خپل بنائيسه تگ له وختونو وختونو معلوم وو او هم ٻي دا يقين وو چي داخلگ زما د قدمونو ننداري ته ناست دي ننداره ٻي کوي .

پڻ دڇي ڊول ڇو ڪلونه تهر شول ، اوس نو بختيالي د دوو ماشومانو مور وه ، يو سڀي چي دڇي پڻ دا ڇو ڪاله نه وو ليدلي لکه ددي لهورزي ."

چي ددي دمپه دميراٿ خواره زوي وو " اوس اوس له جهله راغلي وو .

له دڇي سڀي دڇي ڊهر يد راتلو لکه دملڪداد چرسک تل به ٻي پڻ لاره کي ناست وو ، يوه لوپشت قد ، نري وچکي منڇ ، ڙڙ لوي غانبونه ، تارتار ڀيره به ٻي بنه پڻ تهلونولي وه (ڊهره غوره ڪڙي) چي چوغی سترگي به ٻي ترور ڇو پوري پڻ رنجو تورڇي وي .

چي دابه ورنزددي شوه ده به پر غور ڊلاس کنبه بنودو پڻ لور ڀڄ به ٻي ڪاڪڙي غاري وويلي

لگوي ڊپنبونو ڪان
 خواره سي غرق د ڪو خوانان
 پڻ نوڪان وهي لمن
 لاره ڙڙ غارگي دڇاؤلن
 بنائسته دي ولنگ پڻ بوره

هـ کپنی راڅي اوبسوله

دې ته به هغه مثل ورياد شو "زړه پۀ داسي ځای کې دی چې لمر
يې نه دی ليدلی" کله کله به يې له غاړو سره سره نور هم څه
نه څه وويل

"ستاد لاسه خوزما خوب تبستېدلی دی تل مې ستا اند پېښنه
وي....". خو څو ورځي يې پوه کړی سړيه ولي داسي کوي خپل
کار کوه د عزتمني کورنۍ يې مه د خپلي کورنۍ عزت اخله،
مه زما اوزما د مېړه نيت سره بده وه، که د کلي خلگو و
لېدلې بيا به ته پۀ خلگو کې پۀ کومو سترگو گرځې اوزه پۀ
کومو اویازما مېړه وليدي؟

سړي سر نه خلاصوو، ډېره يې سترې کړه، يوه ورځ يې مېړه
له کوره ښار ته لاړ خاښي يې د د باندې وتونه وه، غټو کې
ناسکه "لور زرينه، زوی خاڅان" ته يې وويل که (انا) چېري
پوښتنه کوله ورته "وياست اوبو ته لاره راڅي" وړوکی زوی
يې پۀ غېږ کې واخيست پۀ ځفاسته له يوه او بل دېوال سره د
ملکداد تر کوره ورغله دايې د مېړه د ميراث خواره کور و
چې دې کله هم پۀ سترگونه وو ليدلی د ملکداد له ښځې چې
يې پوښتنه کوله، دهغې پر څنگانه يې پروته ډوډی، تر مخ
يې د شلومبو که کونجی لیده.

پوښتنه يې ځيني وکړه "برېښمين چېري دی" (ملکداد)
د ملکداد ښځه چې د شلومبو کونجی ته يې لاس وراچا وؤ پۀ
هغه خونه کې دی

بختیالی، چې پرونی یې پر مخ سما وؤ په هغه خونه ودر دنته
شوه

ملکداد چې یره پنبه یې پر هغه بلنه اړولې زه "بنت ته
پروت سپینی غټی تسپې یې په یوه گوته اړولې پتکې یې پر
بل بالنست ورته پروت ووده د پتکې د پر سر کېدلو هڅه
کوله چې راپورته شو پتکې یې پر سر کا وؤ "بختیالی، ته او
زموږ کور؟" له روغېره پس

بختیالی، له شرمه کښته کتل ناسته وه ډېر د زړه په زور یې
د زوی کېسه ورته وکړه.

ملکداد د مسخرو په ډول له وړې خندا سره ورته "وویل زړه
به یې در سره غواړي"

بختیالی چې دده لخوا د پرونی خاک نیولی وود پرونی هغه
خاک یې په غاښو کې تینګ ونيو و خپل ماشوم یې په غښ کې
واخیستو ولاړه شوه، له ډېره تهره یې سر د دروازې له
چوکاټه وواهه.

ده په کټ کټ وخنډل "زه به یې پوه کړم".

په لاري یې له خانه سره فیصله وکړه چې پلار او زوی سره
خبر دي په دې بله ورځ چې اوبو له لاره، د کلي بنڅو ورپورې
خنډل، ټوکې یې ورسره کولې "خواره شې ته یې څه پروا کوي
لېوړزی دي دومره پټ حق راست دی ټول ماڅیگر په لاره کې
درته تېر کړي".

بختیالی، چې په لاس رسی، کښوله له (څا) یې اوبه راکښلې، کتکت و یې خندل، "دی هم غواړي چې د رمضان چل ورسر وکړم".

یوه بله ښځه چې کلیواله او همخولې یې وه، د پوزي چارگل یې سما وؤ "له هغه سره دې څنگه چل وکړی؟".

بختیالی، چې له (څا) راکښلې اوبه په گوډي کې تویولې په کېسه یې شروع وکړه.

"رمضان چې زه نه وم غوښتې، یوه ورځ په غره کې په مخه راغلی ما او مور بوتې کول، دی به نو هم خود په یو کار پسې وو، تر ما چې تېر شو، په تلو تلو کې یې تر شا ډېر ډېر راکتل، پر یو هسک ځای کښېنستو، ما ته یې له هغه ځایه کتل، زه او مور روانې شوو، دی تر هغه وخته پر هغه ځای ناست وو، تر څو مور په کېرېدې دننه شوو.

ما بنام دی هم راغلی زموږ کېرېدی ته ودرېدو، نارې یې کړې "مسافر یم د اودس اوبه که مور اکړې؟".

اوبه مو ورکړې، پلار مې پر کورنه وو، شپه یې وکړه، سهار یې مورکې ته دا کېسه کړې وه "ښځه مې وفات شوه که دې دا لورکې را کړې وای؟" زه نه وم خبره چې دی او بابا له ما نه پته کې تر ډېره سره نزدې شوي دي. له هغې ورځې پس چې به زه له کېرې، را ووتم په هغه لور به مې وکتل سړی به پر هغه لور ځای ناست وو.

یوه ورځ مې پری پر اوږه کړو د بوټو په بهانه له کوره را ووتم، سړي ته ورغلم لاس مې له خولې ورته واخیستو ته شرم

نه لري سهار راسي پر دي خاي کنبهنې تر ما بنامه د چا
په عزت کې نه يې د خلگو عزتونه اخلي " سړي خندل
سوکه سوکه زما پر خوا را روان وو سړي سم دستي را
وغورځېدو ماته يې لاس را واچا وو، ما هم غېږ وړباندې
وگرځوله، دی زما له زوره تاخبره وو، خوارکي مې ومخکه
ته کړې، په هغه له کوره راوړي پري مې ټينگ وټاړه، زه
کور ته لاړم مور ته مې کېسه وکړه مور زما د خبري له
اورېدو سره سم خرڅي وغورځاوه.

"پر خوله لاس ونيسه چې وبل چاته وه نه ووايې، زموږ له
دې سړي سره خبره روانه ده تا ورکوو "زه حقه جبران
کنبهنستم دلته نو پر گودر ټولوناستو بنځوپه کت کې
خندل

يو بلې ته ويل خوري تر اوسه مو اورېدلي دي چې يوې "
بنځې سړي غوڅار کړې دی دا ټول خو يې هوس وچ کړې."
بختيالی چې د (څا) رسۍ را خلاصه کړه دوی يې کنبهنولي
چې تاسو يو گړۍ پس راپسي راسي زه دی گورم که وو
بختيالی چې راغله دی په لاره کې ناست وو دې گوډی پر
لورې کنبهنسوی دده په خوا ورروانته شوه "دده زړه د
خوشالي ټوپونه شروع کړو چې کار جوړ شو "دا چې ور
نژدې شوه ته شرم نه لري د وورې ورسۍ ته يې لاس کړو.

څوک چې شرم نه لري له هغو سره بختيالی داسې کوي
چې ورسېده دی ولاړ شو دې غېږ پر وگرځوله ومخکه ته
يې کړې هغه را اخیستې رسۍ يې پر واوروله ټينگ يې

وتارہ راکش یی کړی د لاری منځ ته دې خپل گوډی پټه سر
کړی روانه شوه دده زورونه، زاری وې، د خدای د پاره
خلاص مې کړه څوک به مې وویښې بیامې توبه ده داسې به
نه کوم یو کړی وروسته شاته پاته بنځو د دې پردروغو
خندل را روانې وې یوې څه ویل بلې څه؟ چې پټه لاره کې یې
چرسک تړلی ولیدو ټولې حیرانې شوې.

چرسک پټه خپل زور او چل د خلاصېدو هڅه کوله هم یې
وښخو ته زاری شروع کړې د خدای د پاره خلاص مې کړی.
بنځوله ډېرو گپو پس خلاص کړی بیا چې به هر وخت بنځو
ولیدی ور پسې نارې به یې کړه "بختیالی چرسک هغه دی
"وايي خبره چې ترننه غاښه ووځي ترننه غره اوږي سوکه
سوکه د چرسک پټه تړلو د کلي نراو بنځه ټول خبر شو او
هم د چرسک مور او پلار

بختیالی سهار وختي ولي جامي پتکي . سدری ورکړه
رمضان ماجت (جومات) ته لاړ.

بختیالی ژر ژر خپل لمونځ وکړو ماشومان هم را وینښ شو
په بستره کې یو ، بل ته خپل په نکړیڅو سره لاسونه ښکاره
کول.

دې تودې (گرمې) اوبه ، یو لوي تال راواخیستو پر خپله
لور یې ریغ کړو.

زړینې ته را پورته شه زه دي د (انا) سر ور پرېولم ته به
اوبه پر اچوې زړینه له څه څنډه وروسته راپورته شوه لاس
یې له نکړیڅو پرېولو.

خپلو سرو لاسونو ته یې کتل چې اوبه یې په لاس ورکړې
دې خپله خواښې په غږ کې راپورته کړه وړوکې لور یې
اوبه پر تویولې سر یې ورپرېولی ښې پاکي جامې یې په
واغوستې شا وخوا یې بالنستونه ورکړو کښې یې نوله.

د خواښې تر خوله یې د لفظونه دا یې را وتو چې هسي دا
په پوهېده "رمضان چېرې دی" مورې هغه ماجت ته تللی دی
نن د لوی اختر ورځ ده .

چي د بختيالی او خوانيې خبري ختمبدي درمضان توخي
شودننه راغلی د مور ږ منخلي سر، پاكو جامو ډ پر خوند
ورکړو دا هڅه يې وکړه چي د خوانيې په حق راسته نږور په
غېږ کي تېنگه ونيسي پر تندي يې مچ کړي خوداسي يې
ونه کړو خپل واره يې په سترگو شو.

د خپلي له کنبو سره سم يې پر مور غېږ وگرځوله مورې
د اختر دي مبارک شه.

بختيالی ته يې مخ ورو وروو بښځې "د اختر دي مبارک شه"
له زرينې سره يې په لاس د اختر مبارکي وکړه
خپل واره واره زامن يې په غېږ کي پر يو، بل ځنگانه
کښنول بختيالی پياله ورډکه کړه.

رمضان له ورې خدا سره سره په خواږه نظر ورکتل "بښځې
چای خو مې په ماجت کي وخورې"

بختيالی چي په نکريڅو سره لاس کي هگي ورمخته کړه.
ته دا پياله درپورته کړه يوه هگي به هم ورسره وخورې.

رمضان چي يې هگي له لاسه نيوه "بښځې هگي دا هلکانو
(ماشومانو) ته ورکړه". ماشومانو په يو ږغ وويل بابا مات
يې راکړه، بابا ماته يې راکړه

رمضان چي هگي سپينه کړه نيمه يې يوه نيمه يې بل ته
ورکړه که يې څه هم مور هسي خوله خوځوله دوی ورسره
پوهېدو چي دا وای.

"رمضان زويه اختری خو به دي کړي وي که څه هم د
په غوږ ښه نه اورېدو رمضان يې غوږ ته خوله ورنزد

کره ، نه موري اختری له څه دی چې د اختري روپۍ وای ته
به دلته په بستره کې ناروغه راته پروته وې "رمضان بياد
مور په خبره له څو واړه پس پوه شو "زويه له يو چابۀ دی
په پورکاوؤ"

رمضان موري "اوس خو بهخي له پورو د سر تر ښکره شوم
څوک پورنه راکوي" دلته يې له توخي کولو سره سا سمه
شوه په اوله خبره يې پوه شو.

"زويه چې بختیالی راته وويل موري نن د لوي اختر ورځ
ده ، زړۀ مې ډېر ښه شوو چې نن به پر وور پخه (ينه)
وخورې د خولې خوند به دي په ښه شي هغه ته وای اختری
مې نه دی کړی ، خبر گاوندیان به برخه راوړي په هغه کي
به د ينې خاشه وي بختیالی لوري چي را يې وړه په مالگه
يې ښه تروه کره د خولې خوند به مې لږ په سم شي"
رمضان نور څه کولای شو بس (اوف) به يې کړو ، د مور به
يې وارنه وو لوري يو چا برخه نه راوړه؟.

بختیالی "نه موري چي را يې وړي زۀ يې دستي در پخوم"
ته بې غمه شه د گاوندیانو برخې وځنډې دې (ناوخته) شوې
دوی د مور پوښتنو دومره ستړي کړو چي اخير يې په
لويه ښيره په ژړا شروع وکړه.

بختیالی ورنژدې شوه "سړيه په ژړا يې سرنه سره ورځي ،
داسي به وکړو ، چرگ خولو هغه به ور حلال کړو (ينه) به
يې پر وور ور پخۀ کړو دا يې په خوند څۀ پوهېږي؟"

رمضان د بختيالی پنه خبرو لږ ډاډه شو سترگې يې له اوبښكو پاكي كړې زرينه ته يې اشاره وكړه دواړه سوكه وو تو پلار او لور دواړه په چرگ پسي خغاستو. بختيالی خواښې ته ناسته وه، د همسايه ماشوم برخه راوړه. بختيالی ته يې وويل "تروري (ينه) هم پكښې ده مور مې ويل دا به پر وور پخه كړي، دوی اختري نه دی كړی، زړه به يې ورته كېږي" دې هغه برخه راوړه زر زر يې وور بل كړی پر (ينه) يې مالگه واچوله پر وور يې كښېښوله هغې ته ناسته وه، لور و مېړه يې له خوا او خاطره وتلي (هېرشوي) وو، چې د لور يې چغې شوې دا ورولاړه شوه د سراي تردروازې ورتله لور يې دروازې ته را ورسېده پرونی يې په لاس كې وو په ژړا كې بېرته وگرځېده هله مورې بابا (خا) ته ولوېدو دې هم ورسره چغې كړې دواړه (خا) ته په خغاسته ورغلې هغه د وختونو زاړه (خا) ته، هغه (خا) چې د ياغي شنو كوترو د اوسېدو ځای وو، ترهغه د (خا) پر غاړه لېونۍ گرځېدې.

ترڅو چې كليوال يو يور اتلو د چالاس په وينو سره، د چا په وينو سره چاره په لاس كې، چا د يو پر توگ برسېره بل اغوستی، د چا برخې په لاس كې كه هرڅو يو له بله پوښتنه وكړه چې څه ډول (خا) ته ولوېدو له (خا) يې څه غوښت؟ يوه زرينه خبره وه هغه په چغو سر وه لكه لېونۍ پر (خا) چار پېره گرځېده چې كليوالو د شنو ياغي كوترو همسايه رمضان مېرزا وكنو ماجت ته يې يو وړی يو غټو كی زوی ورسره لاړ.

دا او لور کور ته راغلي خون له دوده (لوگي) داسي ډکه وه چې
بېخي سترگو ديدنه کاؤ، وررکي زوی يې ژړل دې هغه را
پورته کړی په غېږ کې يې نيولی وو، اوبسکې يې په ماشوم
کې تويېدې لور يې د خوني د وره پرده پورته کړه چې دود
(لوگي) کم شو دې خواښي ته وکتل تر خولۀ يې ځگونه راغلي
وو، دې ماشوم بېرته کښېښوی خواښي يې را پورته کړه خولۀ
يې ورپاکه کړه اوبۀ يې په خولۀ کې سوکه سوکه وراچولې
چې څه يې سا سمه شوه هغه (ينه) يې وپوله په خولۀ کې يې
ورکوله چې کله به يې سا سمه شوه د رمضان پوښتنه به يې
کوله دوی به ورته وويل مورې وتلی دی راځي. تر هغه ورځي
چې دا يې هم په رمضان پسي خاموشه کلي (هديرې) ته يوره.

3

بختیالی سهار وختي وور بل کسری وو، د نغري پر
 غاړه یوازي ناسته وه، خپلو ویدو ماشومانو ته یې کتل.
 سترگې یې له اوبښکو ډکې وې دا فکر یې کاو "چې نن به یې
 څوک را پورته کوي، اول خوبه یې پلار له ماجته راتله، یو یوه
 یې په ناز را پورته کاو".

زرینه له دباندي راغله "مورې! دینک کا کارا غلی".
 دینک په زرینه پسې لنډه پټه خونه را دننه شو، د نغري پر هغه بله
 غاړه کښېنستو.

دینک "بختیالی دا صلاح مې درسره کوله که ستا خوښه وي،
 زه به رپورټ وکړم".

بختیالی چې له چائینکې سر پورته کړ، بیرته یې پر
 کښېښودو، د خپل لاس بنگرې یې کښو ته کا کا، زمور رپورټ
 یوه مانا نه لري، نه سړی وهل شوی دی نه ویشتل شوی، په (څا)
 کې لوېدی دی، دا پر دې زور ورو څوک اړوي چې تاسو وژلی
 دی".

دینک له چای پس اچولی نسوار تو کړه، نه زویه زه ودي ته
 هېران یم دومره لرې یې له کوره (څا) ته څنگه بوتلی؟

بختیالی چې د چای پیالی ډکې کړې، کنبلې بنگرې یې سره یو
خای کول "کاکا زرینه وایي چې مور له کوره ووتو د ملکداد د
چرسک نارې او اشارې یې وې چې هله یو څوک په (خا) کې
ولويدو.

زه او بابک چې ورغلو، بابک (خا) ته سرور بنسکاره کړی ده له
شا پسي پورې واهه، کاکا زرینه مې پوه کړې ده چې پر خوله
لاس ونیسه او گوره، گوره چې دا خبره وچاته ونه کړې، پښتانه
وایي «تهز په تاخیله نه نیول کیږي» کار به له چله اخلو»
دینک چې په لاس کې خلی په وور کې غورزاوه زه خو وایم
رپورټ به ښه وي»

بختیالی په قهر او گونجې تندي وروکتل "کاکا خودرته ومې
ویل، له دې څه به کار په چل اخلو، نور وس خو زموږ نه په
رسیږي»

دینک ولاړ شو، خپل تور خیرن، خلاص شوی پتکی یې پر سر
پیچلی "سمه ده، لورې چې څنگه ستا خوښه ده، خو دا یوه خبره
یاد لره، پر ما چې دې هر بار پردی، زه هم په شپه تیاریم، هم په
ورځ»

چې دی ولاړېدو د بختیالی مور او پلار هم راغلو، مور یې دلې
په چغو شوه، پلار یې ماجت لار، په ماجت کې پر فاتحه چې
دعا وشوه، له دعا وروسته یې ملکداد ته مخ ور وړاوه،
پوښتنه یې ځینې وکړه "دا واقع څه وخت پېښه شوه، او ده له
(خا) د اختر په ورځ څه غوښت؟"

ملکداد له بلې دعا وروسته چې خلگ رخصت شو زما داسک
 دی، دومره وختي چې (څا) ته ورغلی دی، د کوترو د نیولو
 هڅه یې کوله، د ده غریب خو مور ناروغه وه، یو چا به ورته
 ویلي وي چې د کوترو بنوروا یې نیمه ده.

ورځ یې پر فاتحه تېره شوه، ډوډی یې د ادم خان په کور کې
 وخوړه، د ماخوستن له لمانځه چې راغلی، له بختیالی یې
 پوښتنه وکړه "لورې! دا اوس څنگه پېښه شوې ده؟، ده د اختر
 په ورځ له (څا) څه غوښت؟".

بختیالی چې یې بالنبت و څنگ ته کېښېښودى، کېښېسته ټوله
 کیسه یې ورته وکړه.

دی هغه ډول ناست وو "لورې! زه څه چل وکړم؟، له ما خو یې
 ورخونه یوړل:

بختیالی چې سترگې یې د مور پر خوا واړولې "بابا ته او
 مورکى صبا خپل کورته لاړ شى. په کیسه کار مه لره. زه په
 خپل کار پوهېږم، وماته ښه درک راکوي، تاسو کار مه په لری".

"لورې! په دې زه ښه پوهېږم. چې ته تر ما ښه پوهېږې، ځکه خو
 تل له ځانه سره دا وایم، کاش! دا مې لور نه زوی وای".

بختیالی: "یو خو ستا لاس نه په ښلې، بل زه پر دې ویرېږم
 ماشومان را وژني".

دریم ماښام یې د مېړه میراث خوړ، ملکداد کورته ورغلی
 "بختیالی دا ماشومان در روان کړه، درڅه کورته. څه کوي چې
 له دې ورو ماشومانو سره، په دې تورو دېوالونو کې ناسته یې

هلته به دي لږ له بنځو سره خوله پرې وي، لږ به دي پام په بله شي.

دي لرگي ته لاس کړو "وزه، ته چې د ماشومانو له غمه مړ کېدای، پلار به دي نه وروژلی."

ملکداد چې په غاښو کې نيولي د برېت وېنستان پرېښول "نه بختيالی، ته هسي بدگمانه شوې يې، گمان مه کوه، گمان د ايمان زيان دی."

دا ورولاړه شوه چې د لرگي واريې پر کاوه، دی ووتو. بختيالی چې خو ورځي پس ورغله سنگين ته "په ما خو ته خبر يې، مېړه مې مړ شو، بل سړی زه نه لرم، چې ستا فصل درپالي، دا فصل له يو مسلمان وراوله چې بيه يې کړي چې خومره مې حق جوړېدو هغه را کړه."

سنگين که څه هم غځېدلې پښې راټولې کړې. بېرته يې هم يوه پر هغه بله واپوله، را پورته نه شو.

بختيالی هم دا محسوسه کړه چې دی وايي زه هم يو سړی يم "سمه ده خورې، هغه ورځ ملکداد هم راغلی، دا ستا وراسه يې کوله."

بختيالی که څه هم د سنگين له خوا د پړوني څاک نيولی وو، بيا يې هم سنگين يوه سترگه لیده "نه نه وروړه، گوره چې ملکداد ته يې ور نه کړې."

سنگين چې د دي يوه ښکاره سترگه ته کتل "سمه ده خورې، زه به يو څوک پيدا کړم چې بيه مې کړي، ستا روپۍ به وروړ کور ته دروړي."

سنگین څو ورځي پس کورته ورغلی، لس زره روپۍ يې ور کړې "خوږې ستاسو فصل خو دريم پۀ څليرويشت زره بيه کړي، پۀ څليرويشت زره کې ستا دريمه، اته زره کېده، ما لس زره در کړې".

بختیالی هغه روپۍ ورنیولې "وروره کور دې ودان".

څلور میاشتي يې پۀ دې تورو دېوالونو کې پۀ دې تیرې کړې چې دا راز ځان ته معلوم کړم، د پنځمې میاشتي پۀ اوله شپۀ څلور، پنځۀ سپين ږيري، يو د کلې مولوي صاحب راغلوؤ، له روغپه پس مولوي صاحب له جيبۀ تسبي را وکښې، تسبي يې بيرته و جيب ته کړې چې پۀ خبرو يې داسې شروع وکړه

"بختیالی شکر دی موږ خدای مسلمانان پیدا کړي یو، مسلمانان چې دي تر دې ټولو انسانانو افضله دي، هغه پۀ دې چې پۀ دین د اسلام دي اوس به د مطلب خبرې وکړو، بختیالی زموږ پۀ مذهب کې داسې دي چې کومه ښځه د مړوښۍ وي، هغه ښځه به ضرور مېرۀ کوي، موږ د دې د پاره راغلي یو چې خپلې غاړې خلاصې کړو".

بختیالی چې پر خپل ویده زوی کالی سماوو "مولوي صهب! تاسو ته دي خدای خبر در کړي، دا ښۀ شو چې تاسو راغلاست، زۀ مو پوه کړم، اوس به مېرۀ ضرور کوم، یو خو به ځان له عذابۀ خلاص کړم بل به مې ماشومان را ساتي، خو یو څو ورځي به وماته مهلت را کوی چې زۀ سوچ وکړم، څوک زما د پاره ښۀ دی، هر څوک چې زما خوښ شو، زۀ به درته ووايم، له هغه سره به نکاح را وتری".

مولوي صاحب چي دوباره راکنلې تسپې جبب ته اچولې "بختیالی"! ته پرېدي خلگ حه کوي. دا خپل ميراث خوار دي بي واده خوان زوی ناست دی، هغه وکړه، روپی ورسره ډېرې دي، د هيخ کمی به ورسره نه وي."

بختیالی چې سرکښته خړولی وو، د نغري پرغاړه بي په واره خلي ليکې کښلې "نه مولوي صاحب دا سپی خو بهخي نه کوم، دا زما د مېړه قاتل دی".

مولوي چې لاس سره مروړل "بختیالی" نخړې مه کوه، دا سپی دي خدای قریب کړی دی."

بختیالی چې په لاس کې وړه لښته، په جار کې وغورځوله "مولوي صاحب! نه بي کوم چې پر سريې را وتړی لاهم".

مولوي صاحب چې مخ مجو(مجيد) ته ور وراوو "بختیالی" ستاخوښه ده، ملکداد خو هم ښه در معلوم دی، که بي په رضا زوی نه کوي، سبا دي په زور په کوي".

بختیالی چې مخ بي ماشومانو ته وراوو "مولوي صاحب! پښتانه متل کوي، وايي «پر لمانځه مي ودروي ته، وايي به بي څوک».

مولوي چې پر ږيره لاس تېراوو، سترگې بي په بختیالی کې وې "بختیالی" مور سوال درته کوو، مه خان بي شرمی ته جوړه وه، مه دی، سبا ک. بدنامه شوې، بدنامي خودي د ده ده".

له دې خبرې سره سم ولاړ هم شو، د سرای تر دروازه ووتو. بختیالی هم پته او سوکه، سوکه په لڅو پښو ورغله، د سرای

په دروازه کې، و یونیم گز دېوال ته پټه ودرېده، دوی سره
رېغېدو، خبره مجو (مجید) اکا کوله.

مولوي صاحب دا خبره لکه چې رینستیا ده چې دا سړی د
ملکداد زوی وژلی دی.

مولوي صاحب "هو مجو په دې کې شک نشته، وماته په خپله
ملکداد وویل".

مجید اکا "مولوي صاحب! بیا خو پکار ده چې موږ په دې خپلو
پیرو کې توکرو چې پر نیمه شپه، د وړو یتیمانو په کور کې
ناست یو، ومور ته یې سوالونه او زاری کوو چې ته و یتیمانو
ته د پلار قاتل ور پلار کړه".

مولوي صاحب "مجو موږ خو یې د را روان وخت غم کوو، موږ
وايو چې سره میراث خواره دي، گوندي دا خبره ورکه شي، په
را روان وخت کې به بیا گزگ نه کوي.

مجو ما هم اول داسې محسوسوله چې بختيالی نه ده خبره،
لکه څنگه چې په سره سینه رېغېدم، مجو که څه هم زه غلط وم
چې بختيالی نه ده خبره.

مولوي خیر دی خبره دي وي، پرېږدی چې څو شپې نخږې
وکړي بیا به خوشاله وي، د ملکداد زوی به کوي.

مجو ته خو خبر یې، د ملکداد تر مخ دېر لوی، لوی سړی نه
شي رېغېدای، بختيالی خو هم څه بالېسته نه ده.

مجید اکا: "مولوي صاحب! کومه بالېسته؟"

مولوي صاحب "ولي نه دي دي اورېدلي ..."

قام دېرېر دی دلسته نسته پرتا جنگ کوي بالېسته

ماڻيگروهي لمر تانگه پر تابالنبسته جنگبده
لچ بي مات وي دا ورغنبسته ترمرو بهه وه بالنبسته.
دي غارو و بختيالي ته دومره حوصله ور ڪرڻ چي راغله پر
بستره داسي و غخبده، لکه له دي سره چي هيڻ هم نه وي شوي،
تر سهاره پڻ خواره خوب ويده وه، سهار چي را پورته شوه،
سترگي بي رني وي، داسي بي محسوسوله لکه دا چي بالنبسته
وي-

خوشبې پس چې بختیالی یو سهار را پورته شوه، د پلار د کور سودا ورولاړه شوه، مرغسن وو (نری وریخ) چې د کورد خونې دروازه یې کولف کړه، راووته د خپلو ماشومانو تر غوږو یې ځادرونه ووتل، روانه شوه. پۀ لارې چې څه لاره اسمان ته یې وکتل، وریخې بنۀ ځان سره ورکړی وو.

یو ځل یې لا دا اراده وکړه چې بهرته وگرځه، نن ورځ سرپچنه ده (سړوکې) بیا یې توکل کړی ماشومان یې پۀ مخه کړو، روانه شوه.

غټوکی لور او زوی یې بنۀ وو، هغه ډېر ورکې وروردوی پۀ غېږ کې یواریوه بیا بل اخیستو، هغه لږ غټوکی دې پۀ غېږ کې اخیستی وو.

یو وخت چې یې پر پښو روان کړی، لورکې یې تر لاس نیولې وو، د بختیالی ورپام شو، کمیس یې پۀ غاړه وو، پرتوگ یې نه وو.

دلارې پۀ منځ کې کښېنستو، غوټه یې خلاصه کړه، دلته یې پرتوگ پۀ ورپۀ پښو کړی، سوکه، سوکه د ماشومانو پۀ تگ ورسره روانه وه، ماپښین به وو چې پراخ راغه یې پۀ سوکه، سوکه تگ پرېکړی، د غره لمنې ته ورسېدو، د انا گیانو پر چینه کښېنستو، غوټه یې خلاصه کړه، دودې یې

راواخیسته، پیاز بی سپین کری، دودی بی پوری
 و خوره، ماشومان او خان بی پۀ لپو اوبۀ کرو، هم بی د
 ماپننن لمونخ و کری بی بی مخه و کره.

اوس نو د بابا کور د پر لری نه وو، پۀ تلو، تلو کپ د ما
 شومانو و دپ ته پام شو، ناره بۀ بی کره، له هغپ خوا بۀ پۀ
 دره کپ ددوی ریغ بهرته راغبرگ شو.

دارنگه روان وو، د بابا و کور ته یو مغزی (لورۀ او کره لاره)
 پاته وه، مېده، مېده، مېده خاڅو کي هم شروع شو.

پۀ مغزی ور واوښتو، د بابا کیږدی بی وپېژندله، چي ولاړه
 وه، د پر بی زړۀ بڼۀ شو چي مېلن (د کوچیانو کلی) ته لا پۀ کډه
 نه وه تللی.

د بختیالی د ورپ خورکی زرکپ چي دوی پۀ سترگو شو،
 نارپ بی کرپ "مورپ اخورکی راغله".

مور بی مخ له وراغله، لاس بی پۀ اوړو وو، پر بختیالی بی
 غېر وگرخوله، کور ته چي ورغلو مور بی تبخی واپوو،
 دستي بی چای پنخپ کرپ، مور چي بی چائینکه را کوزوله
 "بختیالی ادا ماشومان بۀ دپ پۀ یخ وژلي وي، وار بۀ دي
 کاوؤ، چي ورخ توده شوپ وایي بی بۀ راغلپ وپ".

بختیالی چي پۀ خپلو تودو لاسو کپ د ماشوم لاس نیولپ وو
 "مورپ اېس تر وس مپ تېره شوه، نور مپ نه شو خغملای".
 دوی ته بی چای وراولپ، دوی چای خښلپ، مور بی ښپ
 نورپ او سپینپ غوښپ پۀ کتو کپ واچولپ.

ماننام ته یې بابا هم راغلی مېرې یې وڅکولې، په سبب یې دننه کړې.

له روغېره وروسته یې مور بڼه غټه کاسه، وړه ډوډۍ ور واړوله، په بله کاسه کې یې، ښې تورې او سپینې غوښې. د دې سترې ماشومان چې په تورو سپینو مارۍ شو، خوب ورغلی.

مور یې وتولو ته ځای ور هوار کړی، یو یو یې تر لاس نیوو، ځای ته یې بېول.

له هغه وروسته په څراغ کې تېل ختم شو، بابا یې بالنست ته پروت وو، د اور په رڼا کې دې لیدو چې دپتکي څاک یې په خوله او برېتو پورې منښلی.

له دې خبرې سره سم را پورته هم شو "لورې! دا ډېر وخت ښار ته نۀ یم تللی، ځکه تېل نشته".

په خبرو، خبرو کې بیا دې ته راغلی "بختیالی! دا خبره څومره حقیقت لري، ستا مېرۍ دې خلگو وژلی دی، لورې که ریښتیا ووايم، زما اوس هم یقین نۀ راځي".

بختیالی چې سترگې له مور ه دۀ ته، ور واړولې "هو بابا زرينه ورسره وه، هغې په خپلو سترگو لیدلی دی".

بابا "دا تۀ څۀ وايې؟ لورې هغه ورځ خو هم تادغه وویل، خو زما یقین نۀ پر راتلو".

بختیالی "دوې کیسې دي بابا، یوه خودا چې ما یې زوی د اوبورگو په لار کې وتاړه بل یې زما له مېرۍ مخکه غوښته".

بابا: "ستا د مہرہ مخکھ خہ غواری؟، هغه خو بیہ وماتہ راکرې ده".

بختیالی: "بابا پټه کلې کې زموږ د یوه سرای مخکھ نډه، دا مخکھ ډبر اوږده او وساره لري، دده د مخکې پټه میان کې ده، دده مخکھ بیہ سره پرېکړې ده، ده دا غوښتو چې دا زموږ مخکھ دخان کړي، وموږ ته د دې پټه بدل کې بله مخکھ راکړي

پټه خو، خو واره بیہ خلگ ورته راولېږل، خو ده سودا نډه ورسره کوله.

زوی بیہ بیا چرسک، غل او بدره دی، دا خو کاله پټه جبل کې وو، چې راخلاص شو بیا بیہ دا حرکتونه کول".
توله کیسه بیہ بابا ته زېږ و زور وکړه.

بابا بیہ پټکی پر سر کړی، د ولاړېدو هڅه بیہ کوله "خوږې دا دی مخ لکه د سبب کښته. (توکه بیہ پرې وکړه) خو مخ به دې وربکاره کاوؤ، چرسک شی وو، هغه د وربندارې پټه عزت خه خبر دی. چې ستا مخ بیہ لیدلی وای، بله ورځ بیہ پټه خدای که ستا پټه خوا کتلي هم وای.

ده خو دې قد و قامت، بناهسته تگ خوښ شوی دی".
بختیالی د بابا و مخ ته کتل "ملامته یم، مور خواری پټه خو، خو واره راته وویل، دا مخ مټ پټوه، دا مخ پټول به دې یو ورځ پټه یوه لویه بلا واره وي".

بابا چې څادر اغوستو: "سم يې درته ويلى دي" پښتنو کله کلا گاني درلودې؟، کله يې ښځې په پردو کې نغښتې؟، لکه دا اوس چې مور کوجيان يو.

ټول پښتانه دا ډول ازاد خلگ وو، داسې ازاد ژوند يې وو لکه دا مور، د اکثرو کيږدۍ وې يا يوه، يوه خونه، چې چا، چار دېوالي پېژندله نه، دا زموږ په ډول يې ښځو کارونه کول، دا بېخي لږ وخت کېږي چې په ښځو يې مخ پټول او پرده کوي، پر کورو يې چار دېوالۍ شروع کړې.

خو اوس يې لا د ډېرو کورو چار دېوالۍ نشته، خونې يې ته په خپلو سترگو وينې.

لورې! زه اوس څه وکړم؟"

بختيالی چې يې خپلې سمولې "بابا ته هيڅ هم مه کوه، مه په دې کيسه سر خلاصه وه، مه کار په لره، نه ستا لاس په نښلي، زه پوه شوم او زما کار.

ته ځان داسې واچوه چې زه بېخي په هيڅ هم نه يم خبر". شپه ډېره تېره وه، سهار نژدې وو چې دوی ويده شو.

سهار چې بابا له مېږو سره ولاړ، مور يې اوبو ته.

دې صندوق خلاص کړی، د هغه سړي او بابا عکسونه يې را واخيستو، پکښې ويې کتل، هغه عکس يې پيدا کړی، چې له شاپه شنه قلم يو څه پر ليکلې وو.

ورځ تېره شوه، شپه راغله، بابا ته يې وويل "زه سبا کور ته ځم، ته يې غمه شه، که چېرې پر ما يو تکليف راتلو، زه به ضرور تاته حال درکوم".

بابا پنځه زره روپۍ ورکړې "دا به یو شی پټه واخلي ، یو مړ
در کوم ، ته خو بې اوس له ځانه سره نه شي بيولای بیا به بې
زه یاشمک (شمس) ورور درولي ، ماشومانو ته به بې حلال
کړې".

سهار لمر تر اوورو را وتلی وو ، چې له بابا او مورکۍ بې
رخصت راواخيست ، د کور پټه لور را روانه شوه .

ماڅيگر غټ وو ، لمر و غرسره ورتلو چې را ورسېده چې دې
وور بلاوو ، بستري بې هوارولې ، تياره ماښام شو .
ماشومانو ته بې د مور ور کړې ، پخې غوښې او ډوډۍ
ورکړه ، ستري ماشومان بې يو ، يو ويډېدو ، اخير دا هم ويده
شوه .

دویم وار بیا هغه څو سپین بیری او مولوي صاحب
چې یو مجو اکاپکې نه وو، داسې وخت ورغلو چې د
بختیالی غټو کي ماشومان ویده وو.

یوه دا، وروکې زوی په دې ډول ناست چې د وړو کي زوی سر
یې پر ځنگانه یبسی وو، ځنگون یې بنوراوو، الله الله یې
ورته کول "الله کوټ لئو دلته مۀ راځه گیدو، لالی ویده دی
په خوبو".

د مولوي صاحب د خونې په بنده دروازه کې ریغ شو
"بختیالی تا او ماشومان خو ویده نه یاست؟".

دې یو گړی غوړ ګرار کړی، دویم وار یې ریغ وپېژندلی له
"نه" سره سمه ورغله، دروازه یې خلاصه کړه.

د مولوي صاحب له مخه یې ویده ماشوم واخیست، دوی پر
هغه ځای کښېنستلو.

له حال احواله پس، مولوي صاحب پر بیره لاس تېراوو، په
خونه کې یې شا و خوا سره کتل، په دې چې دا نسخه دومره
دلاوره رغېږي، داسې خوبه نه وي چې یو څوک په دې خونه
کې ورسره ویدېږي.

بیا یی پنه نصیحت کولو شروع و کره ، پنه نصیحت کولو ،
کولو کپی بیا د نکاح خبره وریاده کره .

بختیالی مخ ورو وراوو ، لاس یی له خولی و اخیستو "دی خو
به شرم نه لری له خدایه به نه و پرپرې ، تاسو خو له خدایه
وو پرپرې ، د خدای جواب به څنگه وکړی ؟ چې دیوه ظالم
ملکداد جواب نه لری ، خدای به دا پوښتنه نه کړي درڅخه
وه چې دې کونډې او ورو یتیمانو ، په دې تورو دېوالو کې
پنځه ، شپږ میاشتی تېرې کړې ، تاسو یی یوه هم پوښتنه
وکره ؟"

مولوي صاحب جیب ته لاس کړی تسپې یی راکښې "هو
بختیالی ملامت یو"

نن د بختیالی سترگې له خپلو ماشومانو نه را اوښتې
"مولوي صاحب ! که تاسو راشی که نه شی ، پر ما داشپه و
ورځ هغه رنگه تېرپرې ، ژروي مې دا خای چې څنگه په دې
دومره کلې کې یو سنت وهلی نشته چې راشي د دې ورو
ماشومانو حال وکړي چې څه حال مودی ، یو څه په کور کې
لری که نه یا خونارو غه نه یاست ، دیو ظالم له و پرې ټولو
سترگې پټې کړې دي ، څو میاشتی وشوې چې زه او دا واره
په دې سرای کې شپې او ورځې تېره وو ، بیا چې وارد ده
شي ، نه له دې خپلو سپینو ږیرو شرمېږی ، نه له ما ، نه د دې
ورو یتیمانو له حقه و پرپرې .

تاسو که نه له خدایه و پرپرې ، نه د ماشومانو له ازاره ، زه هم
د مېړه هم د یتیمانو له حقه و پرپرېم ، دا منم چې زه یوه ښځه یم

، هیخ مې هم پټه وس نه دي پوره ، دا به وکړم ، مرگی به قبول کړم ، یتیمانو ته به د پلار قاتل نه کړم ور پلار .
نورو سپین زیرو سوالونه بس کړو ، خاموشه شول .
خود مولوي خوله نه سره ورتله .

مولوي صاحب : "ته لهونۍ یې چې د وړې نجلی خبرې مني؟"

بختیالی اخیر خبره داسې ور خلاصه کړه .

"مولوي صاحب! دا خوبه وخت ثابته کړي چې زه لهونۍ یم که تاسو بې لارې ، پټه دې سر خلاص کړی ، چې پر دنیا نر ودرېږي پټه خدای که ماد ملکداد زوی وکړی ."

دوی هم یوه ، یوه غاړې تازه کړې ، خپل ، خپل (خادرونه) یې وخنډل ، ولاړ شول ، شپه تېره شوه .

سهار ملکداد پټه خپله ورغلی "بختیالی زه سوال درته کوم ،

داسې وکړه دا زما زوی وکړه ، ته یې ډېره خوښه یې ."

د بختیالی باری (جارو) پټه لاس کې وو ، د خونې ومخته پټه

سرای کې ناسته وه ، نه یې یوه کړه او نه بله

"ستا زوی نه کوم چې پر سر یې را وتړې لاهم ، دانېکي

وکړه ، مال له دې خپلو ماشومانو سره پرېږده ، زه له مېړه

بېزاره یم ، نه مېړه کوم ، نه یې شوق لرم ."

ملکداد چې پټه دې پوه شو چې بنځه یوه خوانه کوي ، نو یې

له خولې لاس واخیستو

"ستا څه خیال دی ، ما چې دې مېړه دومره پټه هنر وژلای شو ،

نودا ماشومان دې هم یو ، یو داسې پټه هنر وژلای شم ."

یوه خوبه دې داده چې دا ماشومان دي يو، يو داسې په هنر
در مړه کړم لکه مېړه، بله دا چې زما زوی په خوشالي وکړې
زه د زوی پر غم نه يم، پر دې يم چې ته زما زوی وکړې، که
دې سبا زامن لوی شي هم، دا شک به يې نه راځي چې زموږ
پلار ده يا دده زوی وژلی دی.

بختیالی چې دده خبرې واورېدلې، باری په لاس کې حقه
جېرانه شوه او سوچونو واخيسته.

يو خو يې زما مېړه رامېرې او په ډاگه يې مني هم، بيا دا
سرزوری، د ماشومانو د وژلو تر وخت له مخه خبرتيا هم
راکوي له دې زوی مېرې څخه به په چل کار اخلم.

له څه خاموشي پس يې ډېر په عاجزي وويل
"سمه ده، دوي شپې مهلت راکړه".

ملکداد "دوي نه، درې ورځې مهلت درکوم".
له خان سره يې واړه، واړه خندل، ولاړ شو.

دا په دغه شپه د دينک کور ته ورغله، ټوله کيسه يې ورته
وکړه او هغه عکس يې ورکړی پر کوم چې ايا پريس ليکلی
وو.

دينک په هغه سهار وختي ملکداد ته ورغلی "زما بسڅه
ناروغه ده، که دې يو زردوه روپۍ راکړې، ډاکټر ته يې
وړم".

ملکداد خندل چې روپۍ يې ورکولې "هلکه داد يار
بسڅه خو دې پوه کړه، که در څخه مني چې دا زما زوی
وکړي".

دەبێ لە لاسە روپی نیوی "سمە دە، تە فکرمە کوه چێ زە
لە هەغی خواراشم."

دی پە دروازە کێ و لاروو، د بختیالی د کورپە خوا بێ کتل
"مانبام تە بە راخې؟"

دە هەم د بختیالی د کورپە لور سترگێ و و وارولې، پە زە
کي بې پە خپل کردار خندل "نە دوې شېپې پر هغه خوا کوم، د
لورمې اوس کال وشو، نە زە وەرغلی یم نە بې مور، دوې
شېپې لە لور سرە کوم."

دە بېرته مخ د دینک پە خوا واراوو، کت، کت و بې خندل
"هه لکه دینکه دوې وەرغې پس خوبە یا نوره وي یا نسکوره."

دینک روان شو، خپله بنسخه بې ډاکتر تە بوتله، د شېپې
بختیالی خپله غوتە تیاره کړه، خو واره ووتە، شا وخوا بې
وکتل، شوک نە وو، نە د چارغ وو.

خپل ماشومان بې پوه کړو "که چیري توخه در تلە، پر خولە
لاس نیسی."

خان بې بنە مطمئینه کړی، ماشومان بې تر لاس و نیول، د
دېوال لە سایې سره، د خور لسم د سپوږمۍ پە رنا کې بې ډېر
پە چتکي گامونه بنودل چې سپوږمۍ بە پە وورو کې پته
شوه، د دې بە سا سمه شوه، لکه چې وایي "اوبو اخیستی
خگ تە هەم لاس اچوي."

یو وخت بې شرنگی تر غوربشو چې تر شا بې وکتل، سپی و
سپي وو، مېرۆی بې کنبلی وو، د غارې خنخیر او مېرۆی
بې شرنگی کاوؤ.

د دې کله وېرې نغ تر خولۀ نه وتو بیا یې هم دا هڅه کوله
چې لوتې ور غورزوي، سپی وگرځي.

د محمد دین د انارو تر باغه، په باغ کې څه تگ مشکل وو،
د وښو او بوټو په وجه، ځکه څه وځنډېده.

چې دا ور ورسېده، دینک د موټر ډرائیور ډېر ستړی کړی
وو، په څه شوه، څه شوه هغه ستا ښځه.

دی نه وې، ته ما په یو بلا وخورې.

چې بختیالی و ماشومان ور ورسېدو، پر ډرائیور د اختر
ورځ شوه.

دومره په تازیله یې موټر روان کړی لکه یو څوک چې دی
ویني، ورپسې وي.

یو زوی یې په روان موټر کې، په سپی پسې تر شاکتل چې
سپي پاته شو.

ده په ژرغوني نغ وویل "مورې! زموږ سپی؟"

دې زوی پر مخ مچ کړو "زویه! دینک کا کاکا بیرته راځي،
کورت ته یې بیا یې".

په لارې هغه ښارگوټی راغلی، په کوم کې چې د دینک د لور
کور وو او هم موټر روان د دې ښارگوټي وو.

د لور کور یې له لارې وه بختیالی ته ور وښودی.

په تلو، تلو کې، و سهار ته نزدې یو بل ښارگوټي ته ورسېدو
دوی شپه په ناسته تېره کړه، ډرائیور ویده شو.

سهار چې یې لمنځونه وکړو، چای یې وڅښلې بیا یې مخه
و کړه، ماښپین قضا وو چې هغه ښار ته ورسېدو.

د دې ماشومان ډېر حېران ول چې دا بيا څه رنگه ځای دی ،
 څومره ډېر موټران دي پکي چې کله يې د خړه ټانگه وليده
 ، نارې کړې "ادې ادې هله وی په خړه يې گادۍ پسې کړې ده
 ، سرې پکي ناست دي"

بل چې رکشه وليده ورته حېران و چې دا بيا څه رنگه شی دی
 په درو پيو روان دی ، په ښار کې ماشومان روان وو ، دوی
 ورته په سوچ کې وو چې دا خو يې زموږ رنگه کالي نه دي ،
 لمن يې نسته ، تر شاد چا توره تېلۍ ده چا شنه تېلۍ چا
 رنگ په رنگه لوتي تړلې وې ، دوی پوښتنه هم نه شوه کولی
 چې دا څنگه شيان دي ، خوبس حېران دريان يې يو بل خوا
 ته کتل .

د رايو رپه ښار کې يې يو چا ته هغه ايډريس ورنښکاره
 کړی ، هغه داسې وويل "سيده ورځی ، تر هغه وخته چا ته مه
 درېږئ ، تر څو چې يو لوی چوک دراځي ، پر چوک له يو چا
 پوښتنه وکړی ، هغه به يې دروښايي ، ډېر مشهوره سرې دی
 ، هر څوک يې پېژني " پر چوک يې له يو چا پوښتنه وکړه ،
 هغه يې دوکان ته لاس ونيوو

"هغه مخامخ دوکان يې دی "دينک ورکښته شو ، دوکان ته
 ورغلی ، يو سپين ږيرې سرې ته يې هغه ايډريس ورنښکاره
 کړی .

هغه چې ليکلي وليدل ، يو گړۍ په سوچ کې لار ، هم په هغه
 سوچ کې يې کاغذ واړاوو چې عکس ته يې په غور وکتل ،

عڪس يي وپهڙندلي، پءُ سڀينو چشمو کي يي سترگي
 دينڪ ته وروارولي، پءُ وڙه خدا کي
 ”وبخنبه، بهخي ڊپر وخت تهر شوي دي، د تورڪاني د اينخر
 زوي يي؟“

ده چي د شاه جي و تڪو سڀينو وپنستانو ته ڪتل ”نه نه نوم
 مي دينڪ دي، صرف مي د اينخر لوراو لمسيان تر تا پوري
 راوستل، ماته اجازه راکره، زه خم، د کرايي موٽر مي
 راوستي دي.“

ده چشمي له سترگو لري کولي ”د خدای بنده، خو پءُ بس کي
 به را تلاست، دومره کرايه؟“

له ڊپره سته پس، شاه جي رخصت و رکرو.

دينڪ روان شو، پر شايي ورو ڪتل ”د خدای پءُ امان، نوره
 کيسه به بيا بختيالی درته وکري.“

بختيالی او ماشومان يي د دوکان مخته ڪنسته ڪرو، دي
 روان شو، شاه جي له بختيالی سره روغبڙ وکڙ، د خپل
 همسايه رکشه يي را وغوڻسته، بختيالی او ماشومان يي
 ڪورته ولهرل.

ڪورته چي ورغلو، د رکشي والاد شاه جي بنسخه پوهه ڪره
 چي ”داد شاه جي مهلمانءُ دي، بهخي له لري راغلي دي،
 بايد بنه خدمت يي وکري.“

د شاه جي بنسخه جيئنه پءُ پڻستو پويده، خو ويلاي يي بنه نه
 شوه، پءُ ڊپر زحمت يي بختيالی پءُ خبرو پوهوله يا پوهيده.
 جيئنه د بختيالی او ماشومانو ته ڊپره حبرانه وه.

حيرانه پٽ ڏي وه ڇي ڏي پڻسٽني ڏهر ڀي ليدل ڀي وڀي ، ڊ ڀنار نه
، ڊ غرنو .

ڊ ڊي اوڀر ڊو ڄامو او لڀلو ماشومانو ته به خود حيرانه وه ،
ڇي نه ڀي ڊاسي ڄامه ليدل ڀي وه ، نه ڀي ڊاسي لڀلي ماشومان
، ماڻنام شاه جي هم راغلي ، له بختيالي ڀي ڀنه ڊ ڪور ، بابا
او ٽولو پوڻسٽنه بيا وڪڙه .

له ڊوڙي خورلو پس ، شاه جي لاس پٽ ڊسماڻ پاڪول ويڀي
خندل "بختيالي لوري ! ڪه ستا پٽ ياد وي ڇي ستا بابا به
ويل ڇي يو متل ڊي (مور ڀيلمه له هوره پس پوڻسٽو) اوس
نو حال راڪڙه ، ته او ڀنار ته له ڊي وڀو ماشومانو سره راتله ؟
بختيالي شاه جي ته مخامخ ناسته وه ، خپل لسٽوني ڀي ڊ
پڪي پٽ ڊول ڊگرمي پٽ وجه ڀنوراوو .

له هغه وخته ڀي ڪيسه شروع ڪڙه ڇي ڊي ورغلي ، ڊ ڊوي پٽ
ڪور ڪي اوسهڊه .

پٽ غره ڪي ڀي سروي ڪوله ، نقشي ڀي جوڙول ڀي ٽر دغه
ماڻنامه ڇي ڊا له شاه جي سره ، ڊ ڊه پٽ ڪور ڪي ناسته وه .
جيڻي ڊ ڊي ڊ ماشومانو خايونه هوار ڪڙو ، يو ، يو ويڊ بدل ،
ٽول ويڊه شول .

شاه جي ڪه خه هم ڊ بختيالي ومخ ته ڪتل ، خو سوچ ڀي پٽ
هغه تهر وخت او ڊ ڊي ڊ بابا پٽ ڪور ڪي وڙ .

ڀي پاهه ڀي اوف ڪڙو ، ولاڙ شو ، پر لمانخه وڊر سڊو .
بختيالي ته ور پٽ ياد شو

”رينستيا، رينستيا، شاه جي چڙ به لمونڇ ڪاوڙ، يو خويي لاس پر نامه نٿو نيول او بل بي د خاورو تيڪي. مخته شوده.“

شاه جي چڙ لمونڇ وڪري بيا راغلي، جيني شني چاي راوڙي، پيالي بي وڙ ڪولي دٿ ڇنڀلي، بختيالي ته ڀڄندو ”زه او جينه پٺ دڙ ڪور ڪي دوه پٺ دوه يو، يو زوي لرو، هغه هم د واده او بچيانو خاوند دي، د ڇنگ پٺ سراي ڪي اوسي، يوه دي پٺ دڙ ده چڙ له مور سره پٺ دڙ سراي ڪي گلهه اوسي او بله خوبه دي دا ده چڙ دڙ ڪوڇي پٺ اخيره ڪي، زما خالي سراي دي، هغه در ڪرم، ته او خپل بچيان پڪڻي اوسي.“

بختيالي: ”ما ته هغه سراي راکه، بس زه او بچيان به پڪڻي اوسو.“

شاه جي دڙو ال ته نزدڙ شو، شا بي وهله ”سمه ده چڙ ڇنگه ته خوشاله بي، يو ڪار ته وڪڙه، ضروري هم دي، ڪه زخمونه جو روڙي، نو دا انتقام اڃيستل له ذهنه ڇڙه و باسه، نور هر ڇه اسانه دي.“

شپٽ سهار ته نزدڙ وه چڙ دوي ٽول ويده شول.

بختيالي ته دا ڇه عجبٽه ٺڪار پده چڙ هلته بيخ وو. مور پٺه خونو ڪي ويددو او دلته بيا گرمي ده، د ڇلگو گرمي ڪيري.

”رينستيا، رينستيا، شاه جي چڙ به لمونڇ ڪاوڙ، يو خويي لاس پر نامه نٿو نيول او بل بي د خاورو تيڪي. مخته شوده.“

شاه جي چڙ لمونڇ وڪري بيا راغلي، جيني شني چاي راوڙي، پيالي بي وڙ ڪولي دٿ ڇنڀلي، بختيالي ته ڀڄندو ”زه او جيئنه پٽ دي ڪور ڪي دوه پٽ دوه يو، يو زوي لرو، هغه هم د واده او بچيانو خاوند دي، د ڇنگ پٽ سراي ڪي اوسي، يوه دي پٽ دي ده چي له مور سره پٽ دي سراي ڪي گلهه اوسي او بله خوبه دي دا ده چي دي ڪوڇي پٽ اخيره ڪي، زما خالي سراي دي، هغه در ڪرم، ته او خپل بچيان پڪڻي اوسي.“

بختيالي: ”ما ته هغه سراي راکه، بس زه او بچيان به پڪڻي اوسو.“

شاه جي دٻوال ته نزدي شو، شا بي وهله ”سمه ده چي ڇنگه ته خوشاله بي، يو ڪار ته وڪره، ضروري هم دي، ڪه زخمونه جو روڀ، نو دا انتقام اڃيستل له ذهنه ڇخه وباسه، نور هر ڇه اسانه دي.“

شپه سهار ته نزدي وه چي دوي ٽول ويده سول.

بختيالي ته دا ڇه عجبه ٺڪار پده چي هلته بيخ وو. مور پٽ خونو ڪي ويددو او دلته بيا گرمي ده، د خلگو گرمي ڪيري.

که بيا موڊ ستاپه ځای کې يوه شپه هم وکړو، له موڊ سره روپي ډېرې دي، ته صرف و ما او زامنو ته لار نښودنه کوه، نور موږ له تاهيڅ هم نه غواړو.

شاه جي ځاځان له ځان سره بوتلو، له بختيالی پته پته يې د کور پر سامان، څه د ځان روپي ور کړې، سامان يې راوړو. بختيالی خپل کور سم کړو.

شپه يې د شاه جي پته کور کې وکړه، په سبا له خپل کور ته دا او زامن بيا ده نوي کور ځاوندان شول.

يو څو ورځې دې و ماشومانو داسې محسوسوله، لکه خوب چې وينې، د نښار پوخ کور، د برق رڼا چې د شپې او ورځې بېخي فرق نه وو. مياشت تېره شوه.

يو سهار شاه جي دوکان ته تلو، د دوی پر کور ورغلو، له حال احوال کولو پس يې له بختيالی پوښتنه وکړه "د څه ضرورت خو نشته؟"

بختيالی چې د جامو له مينځلورا ولاړه شوې وه، خپل غړلی لستونی يې خوراو "نه نه شاه صاحب، د هيڅ ضرورت نشته، که چيري د يو شي ضرورت پېښ شو، ضرور به درته وایم، پر دې که صلاح راکړې چې ځاځان پر يو کار ولگوو؟"

شاه جي چې لاس پر دېوال کښېښوو "ا خو ډېره نښه خبره ده، تاله ځاځانه پوښتنه کړې ده، دی کوم کار کولای شي يا يې کوم کار خوښ دی؟"

بختيالی جي هفتي وارهه وه "هسي بي پر يو کار ولگوه، پنه مزدوري کي کله دا وو جي دا کوم دا نه کوم".
 شاه جي جي خپلي چشمي پنه سپين دسمال (جي يوه شنه ليکه هم پکنهي تيره شوې وه) پا کولي "نه نه داسي نه ده، خبرزه به سوچ پرو کرم".

پنه دي بله ورخ شاه جي ورغلي، يو هلڪ بل ور سره وو، خا خان بي ور سره کرو "له دي هلڪه سره لار شه، خو ورخي پنه بنار کي تيره کره، هلڪان به وويني، خوڪ خه کار کوي، خوڪ خه کار، جي کوم کار دي خوڻن شو، وماته به ووايي، هغه کار به که خبر وو، پنه صلاح شروع کرو".

خا خان لارو، خو ورخي بي له هلڪانو سره تيري کرې، چا گنجي، چا صدری، چا د پلاستيڪ لو تي، چا نسوار خرخول، چا کاغذونه ٽولول، چا خه او چا خه خرخول، پنه خو ورخي پس شاه جي له خا خانه پوڻسته وکره "کوم کار دي خوڻن شو؟".

خا خان جي خپله خرچنه گوته پنه غابسو کنبه کنبهله "زما د پالش کار خوڻن دي".

شاه جي يوه دوکان ته بوتلو، يو ورو کي صندوق، برش او پالش سور او هم بي تور ورته رانيول.

خا خان جي له هغه دوکانه ووتو بيا بي ناره کره "پالش، پالش".
 د پالش کار بي شروع هم پنه دي کرو جي ده ته دا نارې ڊپر خوند ورکاو، پالش، بوت پالش، يوسري خپلي خپلي ورکري "دارا پالش کره".

ده چي خپلي ور واخيستي، تر ډېره په سوچ كې ورته ورك وو. هغه پر يځ كړو "هله ماشومه، زما كار دي، ټوله ورځ خوبه پردي ځاي نيم ناست".

ده د پالش ډبي خلاص كړو، پالش وركول يې شروع كړو. هغه پر يځ كړو "هلکه يوار خو يې په اوبو صفا كړه".
 خاڅان چې د هغه سړي په خوا وركول "ټولې پريولم؟".
 هغه چې د ده وركړې چپل په پښه كړو، وركول شو "نه نه، ستا اوله ورځ ده كه څنگه؟".

خاڅان چې په لاس كې يې د هغه سړي خپلي وه "هو".
 هغه زړه سواند سړي خپلي په خپله ورسره پالش كړې.
 بس كار يې له هم دې ځايه زده شوو، ورځ يې تر ماښامه په ښار كې تېره كړه، ماښام چې كورته ورغلی، شپېته روپۍ مزدووري يې كړې وه.

دا ډول سهار تلو، ماښام راتلو، روپۍ يې راوړلې، كله لږ كله ډېرې، يوه ورځ چې په ښار كې روان وو، نارې يې وهلې "پالش، بوټ پالش".

يو سړي ورناره كړه، دی ورغلی، هغه خپل بوتونه ورووكنسو "دا پالش كړه، ښه پالش وركړه، هسې يې په رنگه رنگه وه".
 چې په دوكان كې يې پمبه او جوړې بستري خرڅولې.
 دوه مزدوران يې دوكان تر مخ، پر پاخه سړك ناست وو، په بستره كې يې پمبه اچولې وه، په لرگو يې پكښې ټكوله.

دوکاندار له ده پوښتنه وکړه "ماشومه! داسې کور به نه وي در
 معلوم چې سپين سرې لري، زموږ کار ډېر دی، بستري به په
 مزدوري ورکوو، په کور کې به يې جوړوي."
 خاخان "هو يوه را معلومه ده، خو زه به حال وکړم."
 پوتونه پالش شو، خپلې پنځه روپۍ يې را واخيستې، روان
 شو، د دوکاندار بياله شايع شو "ماشومه! که يې چيري
 ماشين نه درلودی، مشين به هم موږ ورکړو."
 ماښام چې کورته راغلی، مور ته يې د دوکاندار کيسه وکړه
 ،مور يې ډېره خوشاله شوه
 له ډېرې خوشالۍ يې سر، سرتور کړی "شکر دی خدايه، زما خو
 دا خيال وو چې يې مېړه او بې خپلو د ژوند شپې او ورځي نه
 تېرېږي.

زويه دا خو ډېر ښه کار دی.

زه به کاره په کور کې ناسته يم، دا کار ځينې راوړه، ښه دی،
 يوه ماو د زرینې وخت پر تېروي، بل به مزدوري را کوي."
 خاخان سهار د دوکاندار ته ورغلی، يو مشين څلور، پنځه
 بستري يې ځينې راوړلې، ټول پر روزگار شول.
 ورځ تر هغه بله ټول په ښه رنگ کېدو، هم يې روپۍ پيدا کولې،
 دا ډول خاخان خپل پالش کاوه، مور ته يې بستري راوړلې،
 روپۍ چې به دوی تر ضرورت زياتېدې، هغه يې شاه جي ته ور
 کولې

يو ورځ خاخان د پالش صندوق په کونج کې کښېښوی "مورې!
 زه د پالش کار پرېږدم، په هټل کې کار شروع کوم."

بختیالی چي سترگي يي د پالش پٽ صندوق کي وي "زويه اد
هوتل کار به گران وي، نه به يي شي کولاي".

خاхан بي کمبلي پرفرش و غخبندو،

"موري! خان به پري و گورم، که چيري گران وو، پري به يي
ردم، د پالش کار خوبيا هم شته".

بختیالی چي کمبله هواروله

"زويه! له شاه جي سره به مشوره وکړو".

خاхан چي را پورته شو، د کمبلي پٽ لورروان وو "سمده
موري! سبابه زه شاه جي ته ورشم".

بختیالی چي د هوارې کمبلي و خنگ ته کښېنسته "نه نه زويه،
زه به خپله ورخم".

بختیالی سهار وختي د شاه جي کور ته ورغله چي خاхан

داسي وايي "ما په يو هوتل کي کار موندلی دی، زه په هوتل
کي کار کوم

ستاخنګه خوبه ده؟".

شاه جي چي يوه وړو کي کتابچه يي په لاس کي وه "کار دي کوي

، بي کاره دي نه کښېني، گټه دي نه راوري، خو کار دي نه
پرېږدي".

له دي ورخي خاхан په هوتل کي کار شروع کړو، د هوتل کار که

خه هم گران ووييا يي غرمه او ماښام ښي غوښي هم ورکولې.

په اوله ورځ چي د هوتل مالک لمانځه ته لاړ، دی پر چوله ولاړ

وو چي چاښکي به پخه شوه، تويده، ده به له وار خطايي د خپا

سر، سپنکی خولی له سره را واخیسته. چائینکه به یی پئه
ونیوله، له چولې به یی را ویسته.

ډېره موده یی پئه هوتل کې کار وکړو، د هوتل مالک ډېر ځینې
خوشاله وو.

یوه ورځ خاخان نذراغلی، له هغې ورځې ورک هم شو، د هوتل
مالک به تل دا فکر کاوؤ چې "داڅه شو؟ حساب یی هم پاته
دی، نښې دی وړی".

کله چې د بختيالی دويم زوی محیب الله د اووه کلونو شو، شاه جي پټه سکول کې داخل کړی. یوڅه وخت يې تر لاس نیولی، سکول ته يې بېولو، اوس نو هغه وخت نه وو چې محیب يې تر لاس نیولی، سکول ته يې بېولو.

یوه ورځ خاخان له وروره سره پټه دې وختي ووتو، چې پټه سکول کې يې څو کاله وشو، یوڅه زده کوي هم، که هسې ورځي وخت تېروي.

له استاده به يې پوښتنه وکړې بیا به خپل هوټل ته لاړ شې. له مور سره پټه کور کې زرينه او تر ټولو وړوکی ورور چې اوس د پنځو کلونو وو، حبیب الله پاته شو.

د بسترو دوکاندار خپل موټر راوستو، د دوی له کوره يې جوړې بستري وړلې، د موټر دتلو پټه وخت کې، حبیب له شاپه موټر ټال شو.

موټر چې د دوی له کوڅې بله کوڅه ته گرځېدو، حبیب له موټره ټوپ کړو، سر يې پر پاڅه سرک ولگېدو چې بېخي يې اندازه ویني يې له مات تندي څخه تلې چې اکثره خلکو ويل "یورگ يې پرې شوی دی".

د کوڅې پټه سر کې، د دوی همسايه هندو دوکاندار، پټه بل موټر کې واچاوو، هسپتال ته يې يو وړی.

خپل زوی يې بختيالی ته ولېږلو چې هسپتال ته دې راشي.
هغه د موټر والا دوکاندار چې (د دوی له کوره يې بستري
اخستي وې) څه تللی وو، له شایو سکوتر والا ورغلو "په
موټر دې له شایو ماشوم ټال وو، ولېدو".

هغه هم خپل موټر بېرته راغبرگ کړو، هسپتال ته ورغلی.
چې دی ورسېدو، رام داس خپله وينه په لېبارټري کې بدله
کړې وه، په بدل کې يې د ماشوم له وينې سره سمه وينه راوړې
ود

په دې وخت کې ترسيم مسيح هم راغلی چې هم د دوی
همسايه وو، هم يې په دې هسپتال کې د صفای ډيوټي کوله.
چې هغه وينه پر ختمېدو شوه، ډاکټر نارې کړې "يو گوډی
وينه نوره هم پکار ده".

ترسيم چې د ډاکټر له را وتوسره سم ولاړ شو "رام داسه!
د دې گروپ د وينې يو سړی وماته معلوم دی، زه يې
راولم".

رام داس ناست وو، د ولاړېدو هڅه يې کوله "ترسيمه!
ستای وينه به بدله کړو، دی نه وي هغه سړی رانه شي".

ترسيم روان وو، مخ يې پر شارا وړاوو "دستي يې راولم".

رام داس: "درسره رابنه شي، يابه پرځای نه وي".

ترسيم: "نه نه څنگه به نه راځي".

يوگرې وروسته ترسيم خپل ورور جهدي راوست، له هغه يې
وينه وکښه، چې و ماشوم ته دويم گوډی وينه ور جاري کړل
شود.

شاه جي، بختیالی، اوڀا خان هم راور سهدو چي کله به بي
 وروکي زوی زگهروی شروع کړو، دا به بي اختياره ورو لاره
 شوه "جار، قربان مور د جار شه، مور دې صدقه شه، چي د
 خدای در باندي لور پري، مور خه کولای شي، جار خدای پاک
 دي دا خوږ در خخه واخلي، جار خوږ دې پر کانو او بوتو شه
 ، خپلي لارې دي دوا شه."

له هره اه سره بي دا ويل ، ورته ولاړه به وډ

د ماشوم دوې شپي، دوې ورځې په هسپتال کې وشوې.
 د کوڅې نر او بنڅې راتلو سني، نه شيعه، نه عيسای او نه
 هندو پاته شو.

ټول به په ورځ کې يوار راتلو، په هغه ساعت ځاځان لا هم نه
 وو.

د حبيب حالت ښه نه وو ، گړي په گړي بي رنگ تغير خوړلو.
 بختیالی ټوله شپه په ناستې ورته تېره کړله.

سهار له لمانځه وروسته چي بختیالی د زوی کتو له راغله
 چي گوري بي، حبيب هيڅ حرکت نه کوي. نارې بي کړې "هله
 ډاکټر صاحب! هله دا حبيب ولي نه بسوري؟"

نرسې په منډه ډاکټر راوستو، ډاکټر له کتو وروسته، نرسه
 ته په هغه ژبه يو څه وويل، چي دانه په پوهېده.

ډاکټر روان شو، نرسې بي د پزې او خولې څخه پائپونه کښلو،
 دا بي سر ته ولاړه وه، پر سر بي لاس ور يښی وو ، له سترگو
 بي اوښکې خڅېدلې، شا و خوا بي ونورو ناروغانو ته کتل
 او د زړه له زوره بي ژړل.

حبیب وفات شو، د کوشې ټول خلگ ورغلو چې کله له هسپتاله کورته راغلو، خپل وړوکی زوی یې د کوشې خلگو یو وړی، خاورو ته یې وسپارلی.

له هغه وروسته به بختیالی او خاخان دې ته حبران وو چې داخلگ خو نه زموږ د ژبي دي، نه د مذهب بیا ولي نه خان سپموي نه مال؟

خو، خو واره هغه دوکاندار، له خو کسانوسره (چې د دې زوی یې په موټر وژلی شوی وو) د دوی کور ته ورغلی "ماپه بخښې، له ما خطا وشوه، اوس تاسو پور راباندي ږدی، زه به یې درکوم".

بختیالی تر دې خبره نه شوه تېره چې "وروره ستا له ماسره څه دښمني وه، دا پېښه وه وشوه، ما بخښلی یې، له ما خلاص یې، هم په دې دنیا هم په هغه" دوکاندار خاخان ته په دسمال کې غوټه روپۍ ورکړې.

بختیالی چې ولېدې "داڅه دي؟".

دوکاندار "یو خوروپی".

"بختیالی ولورل (قسم یې وخوړ) که زه ستایوه روپی واخلم: دوکاندار چې راووتو، شاه جی ته یې روپی ورکړې "دایه یو ډول په واخله، داڅه ډول بنځه ده، ماپه خدای که داسې غیرتمنه بنځه تر اوسه لیدلې ده".

روپی یې د شاه جی په لاس ورکړې، دوی روان شو. د فاتحې یو خو ورځي وروسته، غرمه وه، مور یې د دوکاندار له پاته بسترو، یوه نیالی په برامده کې هواره کړې وه، گنډله یې.

له شاد حبیب ریغ شو "مورې اوہ مورې ا"
دی تر شا وکتل ، چارپہرہ تور دہوالونہ بی تر نظر ویستو ،
حبیب نہ وو۔

له خان سرہ بی پئے سوکہ ، افسو سناکہ اواز کا کپری ویلې	پر دنیا نازک له کمہ
سې جنازہ بل زبان وری	مور بی خنگہ ہبرہ وی
د دوری نشتہ دروازې	شک بے کارم نہ راخی
اوس د هندوان قریبان دی	داد دہ د خیل خیلوی
د مرگ تاریخ لیکم گرانو	ستاد زپہ پردہوالسو
تاکې مہ ستالہ غمزپہ	چاتہ نہ دی وربنکارہ
خاندې خلگ گرانہ گایرې	زما پئے غم نہ راگدہرې
ستا پردہوری کانی پراتہ	خلہ خوری مہ سہرې زپہ
صبر د راکې الہی	ستالمبې مہ زپہ سوخی
پرتا درب وکی سایہ	لمرد سوخی مخکہ سرہ

مور بی پر خیل وروکی ، وفات شوی زوی ، جوڑی کھڑی

کا کپری ویلې

محبیب پئے دروازہ کھ ودرہدو ، د مور پئے ژرغونی ریغ کی بی
کا کپری غاری اورہدلی ، چھ پئے دروازہ کھ پئے درہدوستری
شو ، دننہ ورغلی

مور چھ دی ولیدو ، ستن بی پئے نیالی کھ جگہ کپہ ، ولاہ
شوہ ، اوبہ او دودی بی ورته راورد

خاخان پر پولی سر برمنخلی "مورې انن می یو کار پیدا کړی
دی، که ستا خوښه وي"۔

بختیالی چې سترگې یې د ده په خوا ورو وړولې "زویه څنگه
کار؟"۔

خاخان چې خپله سپینکی خولی پر سر کوله "مورې! د
سنه ما په مخ کې یو کبابی دی، دسیخانو کباب او شربت
خرخوي"۔

دی به ناست وي، زه به چې فلم شروع وي، کباب او شربت دننه
وروړم، پر خلگو به یې خرخوم"۔

بختیالی چې د ده له لاسه برمنخ رانیوله "زویه داسنهما یې
بیاڅه بلاده؟"۔

خاخان پر مخ غور لاس تېراوو "مورې! تا تر اوسه د سنه ما نوم
نه دی اورېدلی؟"۔

بختیالی د ولاړېدو په وخت "نه زویه نن یې دا دی ستا په خوله
کې اورم"۔

خاخان واره، واره له خان سره خندل "مورې سنه ما داسې ځای
دی چې په سونو خلگ ورته راځي، ناست وي، تنده وړه یې کوي
، کله د بنخور حسونه (رقصونه) کله جنگونه پکې کېږي"۔

بختیالی چې په گونجې تندي، تونده لهجه ورته وویل "نه نه
زویه، داسې ځای ته به نه ورځې چې جنگونه پکې کېږي، که

مې جنگونه پټه در کولای، له خپله کلي به پټه شپه نه راتلم، گوره گوره چې ورنه شې-

خاخان شونډان پټه غابسو کې نیولی وو چې وړه خدا بې بنکاره نه شي "مورې پټه ماڅه کوي، زه خپل شربت او کباب پکي خرخوم، دوی دې خپل اتنونه او جنگونه سره کوي"-

بختیالی چې د ږمنځي غابسونه پټه یوه واره خلي پاکول "نه نه زویه د بل گولۍ یابۀ لرگی درباندي ولگېږي"-

خاخان کټ کټ وخنډل "مورې دا حقیقت نه دی، دا د برق پټه زریعه پر دېوال عکسونه بنکاره کوي، دا نور خلگ ورته ناست وي، ننډاره بې کوي، تا تر اوسه اورېدلي دي چې د جنگ خلگ ننډاره کوي یا شربت و کباب پکي خرخوي، پټه جنگ کې خو خلگ گواښ کوي"-

بختیالی چې د حېرانتیا پټه حالت کې، د ږمنځي پر غابونو خپله گوته تېروله "زه هم حېرانه شوم چې دا اوس څنگه خلگ دي چې د جنگ ننډاره کوي، زما لېونی بیا د گواښ پر ځای شربت و کباب پکي خرخوي-

سمه ده زویه، د شاه جي هم دغه صلاح ده، چې د ده کوم کار خوښ وو، هغه دې کوي"-

دا خو هسي عذروو، حقیقت خودا وو، چې وده ته د عکسونو جوړولو کار ډېر خوند ورکاوو-

ورغلی له هغه مصور سره یې کار شروع کړو، چا چې به د نوي راغلي فلم د مشهور تیاډ پاره، غټ غټ عکسونه جوړول او په چوکونو به یې خړول-

له هغه سره یې ډېر په مینه او خلوص دا کار کاوؤ- بېخي ډېره موده یې د استاد جوړ کړي عکسونه رنګول او وړل په چوکونو به یې خړول-

استاد یې په بدل کې یو د غرمي ډوډی، هر ماڅیګر د جیب خرڅه ورکوله-

د هغه روپی- خرڅولې نه، جمع کولې یې، کاغذونه او قلمان یې په اخیستل-

مانښام چې به کور ته ورغلی، دی وو او عکسونه جوړول به وو- د مور به یې هر سهار دعوه وه "توله شپه پر بتانو تېره کړې، اوس خونه د دین شوې، نه د دنیا، نه لمونځ کوي، نه اودس، نه دې په دې دومره وخت کې دوې روپی کور ته راوړې-

دا ډول په دعوه او شنه زړه درست کال تېر شو، نه یې د مور خوله سره ورتله، نه ده دا کار پرېښوی-

یو ورځ یې مور مخه وکړه، شاه جی ته ورغله، ټوله کیسه یې ورته وکړه-

شاه جی په سپینکوټي د شمال سترګې پاکولې، مخ یې ور واړاوه

"بختیالی! اوله ورځ مي درته وویل، هلک و خپل مخ ته پرېږده، کار مه په لره، ستاڅه خیال دی، خاڅان به تاوانونه

درته راوڙي، نه بي راوڙي، بي غمه شه، خانان زه ډبر بنه پيڙم

بختيالی چي شاه جي دسمال نغبنتي، دي بي ولاس ته ڪنل
اوس خو درست ڪال وشو، نه بي يوه روپي ڪورته راوڙه او نه
بي غوڙ له گوته وروڙي ده، د الله اکبر د پاره-

شاه جي چي خپل نغبنتي دسمال جيب ته ڪاوڙ "بختيالی دا
لمونڇ چي نه ڪوي، پنه دي ملامت دي، دابه ورته ووايم لمونڇ
به ڪوي، پر ڪار نه شم ورته وئيلاي، ڪار چي دده خونبه ده هغه
ڪار دي ڪوي، چي روپي پڪي تاوانه وي، ڪه هغه ڪوي چي
روپي پڪي گتبي-

له ڪوره سم سره را ووتو، چي راغلو خاхан ويده وو، مور له
خوبه را پورته ڪرو-

انه بجي ڪهدونڪي وي، چي دا ورڇ د جولای د مياشتي
دويستمه وه-

چي ده مخ و مينڃلي، مور بي چاي راوڙي، شاه جي او خاхан
چاي خنڊلي، شاه جي خاхан ته خبره ورياده ڪره "خاخانه دا مور
در ڇخه گيله منه ده، ته ولي لمونڇ نه ڪوي، تر غرمي ويده بي
؟"

خاخان چي سر ڪنڀه خڙولي وو، را پورته بي ڪرو، د شاه جي
پنه لور بي ور ڪنل "له دي واره مي ته او مورڪي وبخني بل
وار به داسي نه ڪوم-

شاه جي ولاڙ شو "زه خم، خوته به قول راسره ڪوي"

خاخان چہی شاہ جی ولاہ وو، پتہ ناستہی ہیہ د شاہ جی ومخ تہ
کتل "ہو قول دی"۔

پتہ دہی ورخ چہی ورغلی، استاد تہ ہیہ وویل "د دہی اوس راغلی
فلم تول عکسونہ زہ جوروم، تہ ہسی راتہ گورہ"۔

جامی ہیہ بدلی کپہی او رنگونہ ہیہ راواخیستو، د عکسونو پتہ
جورولو ہیہ شروع وکرہ، استاد ناست وو، ورتہ کتل ہیہ چہی
کوم خای بہ ہیہ ناخونہ شو، دتہ بہ ہیہ اشارہ وکرہ، یابہ ہیہ پتہ
خپلہ قلم ورواخیستو۔

دادول عکسونہ تول مکمل شو، چہی کلہ وارد لیکلو شو، نو
استاد قلم پتہ لاس ورکرو۔

دہ دہر پتہ معصومانہ انداز قلم او رنگ پتہ لاس کپہی
راواخیستو۔

خاخان "استاد محترم! زہ پتہ خدای کہ خپل نوم بنہ وٹیلای
شم"۔

استاد چہی پر چوکی ناست وو، د دہ پر مخ ہیہ د رنگونو تکی
لیدو۔

دہ پتہ رنگہدلو لاسونو کپہی رنگ او قلم نیولی، وارہ وارہ ہیہ
خندل۔

خاخان "استاد محترم! تہ ہیہ پر کاغذ ولیکہ، زہ ہیہ ہفہ دول
درتہ لیکم" استاد یو گری پتہ سوچ کپہی ناست وو، پتہ دوارو
لاسونو کپہی ہیہ کاغذ ور غرا وو بیایہی ہفہ کاغذ سرہ خور کپہی
یو ختہ ہیہ پر ولیکل، ودہ تہ ہیہ ورکرو۔

دهُ د استاد محترم ليکلي دومره بناهسته وليکل، چې اوستاد محترم بي پۀ چوکي کي گوتۀ پۀ غابن ورته ناست وو، چې کله کار خلاص شو.

استاد پونبسته خيني وکره "تۀ چې پۀ الف، بي نۀ پوهي بيادي داليکل خۀ ډول زده کرو؟".

خاخان چې درنگ د ډيي سر بنداوۀ "استاد محترم! د ازماله ډبره وخته شوق وو، هر خاي چې بۀ ما بناهسته ليکلي وليدو، تر هغه بۀ ما ليکل، نۀ مي پرېنښودل چې هغه لفظونه بۀ مي هغه ډول ليکلي نۀ وو.

دا ليکل خو مي له ډبره وخته زده وو، د عکسونو شوق هغه ورځ را پورته شو چې پر چوکونو مي غت غت لگېدلي عکسونه وليدل.

بيخي ډبر وگرځېدم هغه سړي نۀ را معلوميدو چې جوړوي بي شوک؟

يو ورځ خولا دا سودا هم را ولوېده چې دا د چوک يو عکس پورته کره، کورته بي يوسه، پردې بۀ بي زده کرې چې پۀ کومه ورځ مي ستا دوکان وليد، زړۀ مي دومره ښۀ شو، لکه د دنيا ښي او ښادي چې ټولي پر ما راغلې وي.

له هغې ورځي استاد مطمئنه شو چې خاخان بۀ پر دوکان ناست وو، دى بۀ بهغمه گرځېدو بل بي وړوکي تنخوا هم ور ولگوله.

بېخي ډېر وخت يې له استاده سره کار وكړی ، اخير هغه ورځ هم راغله چې خاخان له استاد سره خفه شو ، سبب يې دا وو ، دی خو ورځي دوکان ته نه لارو او له استاده يې اجازه هم نه وه اخیستې ، نو استاد چې به دوکان ته راغلی دوکان به بند وو او کارونه به ټول نیمگړي پراته وو ، گراکانو به په قطار کې په یوه خوله وویل چې کار کول مو په وس نه دي پوره بیا دوکان بند کړی ، څه ته مو خلاص کړی .

خو ورځي پس چې خانان راغلی ، د ده او استاد خبره تر له واوښته ، خانان چې له دوکانه روان شو ، د خپل استاد په ضد يې خپل رنگونه او قلمونه واخیستل په شابه يې گرځول ، د دوکانونو بورډونه يې لیکل یابۀ د بسونو او لاریو په اډو کې گرځېدو ، پر بسونو او لاریو به يې لیکل کول .

په هغه ورځ يې له دې کاره هم نفرت وشو ، په کومه ورځ چې یو ډرائیوریو څه لیکلي ورکړو ، ده د لاری پر شا بڼاهسته و لیکل

دی لاده لاری شاته ولاړ وو چې یو ځوان راغلو ، چې د ده لیکلي يې ولیدو ، په کت کت يې وخنډل .

خاخان رنگونه او قلمونه په لوته کې اچول ، پوښتنه يې ځینې وکړه "ولي دې وخنډل؟"

سړي چې دواړه لاس پر یوه او بل تشي نیولي وو "ولي تا چې لیکل خندا نه درتله؟"

خاخان د اخبار پټه کاغذ له رنگه لاس پاکول "نه! زه خو هسې هغه لیکم چې څوک یې پر کاغذ را ولیکي".

سړي د خدا اوبسکې له سترگو پاکولې "دخداى بنده! دا واوړه، تاڅه لیکي دي؟

زارى مي ډيري ورته وکړې، پلار یې راضي شو مور یې کونه بنوروینه.

او دغه رنگه ما ستا نوري لیکنې هم لیدلې دي چې تا ډېري نا تراشي په کي کړي دي،

ويشتلی مایې روغ به نشې، که طیبیان د مور مېړونه کړې میننه

پر یو ویگن مي ولیدل چې تالیکلي وو، کهنچ رازق ماما، او داسي نور هم، هلکه چې په پوهېږې نو بیا یې ولي لیکې؟

هغه ځوان ځیني رخصت شو، او دی ډېر خفه شو، له ځانه سره یې کست وکړو تر څو چې لیکل زده نه کړم، په والله که یو لفظ هم ولیکم،

دینک ته ټوله شپه خوب نه ورتلو، دایې غوښت چې ورشي، دوی ته د ملکداد د ناگراری خبر ور ورسوي، د خوب د تښتېدو سبب یې هم دا وو چې یوه شپه ورته درسته کال شوه، ټوله شپه یوې اوبلې خواته اوښت او را اوښت. سهار له چای څښلو سره سم، دینک له ښځې او زامنوسره دلورد کور په بهانه د خدای په امانی وکړه، روان شو. څرک ته چې ورسېدو، یوه لازي راغله ور وختو، له لازي څخه ماڅیگر بس ته وختو. ټوله شپه یې لاره ووهله، سهار نژدې وو چې بس واوښت ډېر پکې مړه او ډېر ټپیان شوو. دینک او څه نور خلگ یې د بې هوښۍ په حالت کې هسپتال ته یوړل، ډېرې شپې یې په هسپتال کې وشوې. یو سهار ترسیم مسیح صفایي کوله، په نري بانس پوري یې ترلې گدر، د شپږو کتونو په وار د کې پر فرش وهلو، له هغه سرې سره رغېدو چې د تللو د ناروغانو د کتونو سپین څادرونه یې بدلول او هم یې د دینک خبري اورېدې، یوه بل سرې ته یې ویل. که څه هم ترسیم سم په پښتو نه پوهېدو خو نمونه یې د دوی د گاونډیانو اخیستو.

ترسیم چي د دوی کټ ته ورنزدې شو چي ترلې خولۀ یې خلاصه کړه، له هغه سړي یې پوښتنه وکړه "دا چا چاڅه وایي؟".
 ناا شناسړی چي له ناروغه سپین ږیري دینک سره پر کټ ناست وو، یوه پښه یې لاندي څړېده، هم یې ښوروله، دی وایي "دلته زما خپلوان دي، زۀ پۀ هغو پسې را رهي وم، پۀ لارې دا پښه را وشوه".

ترسیم چي د سپین ږیري مخته کتل "اوس یې کور ور معلوم دی؟".
 ناا شناسړي چي هغه بله پښه هم له کټه کوزوله "نۀ دی وایي کور یې نۀ دی را معلوم، را وستي هم مادي".
 ترسیم چي د ناا شناسړي له کټه لرې شوې خپلی ورنزدې کوله "بیا یې څنگه کور نۀ دی ور معلوم؟".
 ناا شناسړي چي خپله خپلی پۀ پښه کوله

"دی وایي رامې وستو، یو سړي ته مې حواله کړو، زۀ لارم".
 ترسیم چي وار به نه وو، مخ به یې د دروازې پۀ لور واړوو، بېرته به یې مخ دۀ او سپین ږیري ته ور واړوه "څومره وخت به یې کېږي؟".

ناا شناسړي چي هم ترسیم ته کتل "دی وایي بېخي ډېر کلونه یې کېږي. هغه وخت خو یې هلکان بېخي ماشومان وو، اوس به پۀ ږیره وي".

ترسیم چي سترگې پټې او رڼې کړې، له جیبۀ یې یوه دانه سگرېټ را وکښو، بل یې کړو له یوه کښه وروسته "هغه سړی در معلوم دی، وچاته چي تا حواله کړو؟".

ناشناسري چي سترگي بي د ده د لاس پنه سگرهت کي وي هو
 دي وايي شاه جي نومده پر پلاني چوک بي دوکان وو.
 ترسيم د دروازي پنه لوري کتل "دبختيالي زامن خاхан از
 محيب".

ناشناسري چي سترگي بي د ترسيم پنه خرو بوتونو کي وي دي
 وايي
 هو".

دينک چي ترسيم ته مخ ور واراوو هو! تر خوله دي وگرخم
 دغه دي، ته بي پهنې؟"

ترسيم چي ناگراره غوندي وو ، ناشناسري داسي
 محسوسوله، لکه له يو چا چي وپربري - مخ بي د دروازي له
 لوري سري ته واراوو

"هو! زه بي پهنم ، کور بي زموږ پنه کوخه کي دي".
 دينک چي د مسخرو پنه ډول واره واره خندل "کاکا به دي تر
 ږيره جار شي" له خان سره بي بنه پنه زوره وهم خندل ږيره خو
 نډلري، کاکا به دي تر برهتو جار شي، که دي را خبر کړو".
 ناشناسري ته د دينک مسخري خوند ور نه کړو، پنه زره کي
 بي د ترسيم مسيح پر بوتونو او خيرنو جامو او تپلي سر
 افسوس کاوو ، دي وايي "که دي را خبر کړو ډبره بنه وي، زه
 به دعا درته کوم".

ترسيم لارو ، د بختيالي دروازه بي وتکوله ، هلکان يو هم
 کور نه وو.

بختیالی او زرينه هسپتال ته ورغلي ، له حال احواله پس چې
بختیالی د ډاکټر دروازي ته ورغله ، په دروازه کې د
ناروغانو گڼه گڼه وه ، دې په دروازه کې ولاړ سړي ته وويل له
ډاکټر صاحبۀ يوه پوښتنه کوم .

د دروازي سړي : "مورې ! ته به انتظار باسي ، تر هغه چې دا
ولاړ خلک ور شي بيا به ته ورځي" . ټولو ولاړو خلکو وويل
"يوار مورکي پرېږده چې ورشي ، موږ به بيا ور شو" .

بختیالی : "ورونو کور مو ودان"

ډاکټر : "هاڅه درياندې شوي؟"

بختیالی : "ډاکټر صاحب ! هغه زموږ سړي چې په بس کې خوب
سوی وو ، اوس شکر دی ډېر ښه دی ، که ستا اجازه وي ، موږ
به يې کورته بوزو ، کور نژدې دی ، که چېرې په تکليف شو
درته رابۀ يې ولو"

ډاکټر چې يو بل چاته نسخه ليکله ، قلم يې ودر اوو ، بختیالی
ته يې وکتل "بس هغه دوا ورکوی ، د نور څه ضرورت نشته"
بختیالی چې په راوتو وه "سمه ده دا دوا به ورته واخلو"
دينک يې کورته راوستو .

غرمه محيب راغلی چې کاکايې په سترگو شو ، سودا يې
شوه ، له مور ه يې پوښتنه وکړه "مورې ! دا څوک دی او
راغلی دی ؟"

څنگه

بختیالی : "زويه ! دا هغه دينک کاکا دی موږ چې يې دلته
راوستو" محيب له کاکاسره ډېر په مېنه روغېږ ، حال احوال
وکړو .

مانبام چي ڇا خان راغلي د کا کا سراو لاس که څه پتی وو، هم
بي و پيژندلی، له روغبره پس بي د ده مخ ته کتل ځيني ويې
پوښتل.

"خير کا کا دا څه در شوي دي؟"

دينک چي دخپل يوه يوه زخم وپتی ته کتل "زويه! دا خو
داسي په لاره بس وواوښت."

څا خان چي د کا کا تر ځنگانه بالښت لاندي کاوؤ "ښه نور کور
و کلی ټول ښه دي، ځنگه دی زما کا کا؟"

دينک چي هغه بله روغه پښه غزوله "زويه! گزاره کوي،
پخوانو ښه ويلي دي "د ظلم پای تمام دی" د هغه غريب خو
دریم زوی وفات شو، نرور بي وهغه چرسک ته کښېنوله،
اوس بي په کور کې تل جنگونه وي.

هغه ورځ ورسره کښېنستم، ډېر شين زړی او گورم جن وو.

داسي په گپه گپه کې بي تاسو یاد کړاست، سړيه دلته مې په
کور کې دا شين زړه دی، هلته مې له هغو تلوو وېره شي، داسي
نه وي يو ورځ راشي يو پکې را وغزوي، تمامه شپه په ولاړې
تېره کړم.

ما ورغبرگه کړه چې "تا اول ولي سوچ نه کاوه" ده په ژرغوني
ريغ وويل "ما دي خدای له زويه خلاص کړي، ما دانه دي ورته
ويلي چې ته دا سړی مړ که دا مې خود ورته ويلي وو چې
تنگوه بي، گوندي بار شي دامخکه راسره بدله يا راباندي
خرڅه کړي.

ده ظالم دا وو چې مړ بي کړ.

مايې خبره پرې کره " ته خو له هغه نه و شرمېدې، پر هغه ظلم برسېره دي بل ور باندي کاوه، بنځه دې هم وهغه قاتل ته کښېنوله".

ده ويل: "سړيه له ماخو بې ورخونه يورو، ما دا هڅه ځکه وکړه چې دا بنځه ودې چرسک ته کښېنوم، گوندي دا دښمني پوري ختمه شي، هغه د خدای داسې نه وه خوښه".

خا خان چې وکاکا ته پر غورېدلي دسترخوان د شيدو وړه ډوډۍ کښېښووه.

"ښه کاکا ته چې له دې ځايه ورغلې، دی دي وليدو، څه بې ويل؟" دینک چې لاس بې په کاسه کې وو "زه چې کور ته ورسېدم، په کور کې خبر شوم چې بختیالی او زامن د شېې تښتېدلي دي. ده ته ورغلم له روغېره پس، بې ولمر ته پر ناست کالي بالښت ته څنگ وهلی وو، سترگې بې کښته اچولې وې". دینک ما ورته وويل.

"هلکه ملکداده! تا دا بنځه او ماشومان څه کول چې تنگول دي چې زه راغلی وای، په سوکه به مې در رضا کړې وه". ملکداد چې سر راپورته کړو، سترگې بې مړې را واړولې "سړيه بنځه نه ده بلاده بلا، زه خو بې تېر یستم، دوې ورځې مهلت بې راڅخه واخيستو".

دینک زما سترگې د ده په سپېره مخ کې وې "ته دا ارام ولي ناست بې، خو يو خوا ته به پسې تلې؟". ملکداد چې واړه وڅنډل "چيرې به لاره شي، د يو چا کلا ته به ورغلي وي، حال به بې راشي هر چا ته چې ورشي".

ستا ڇڻه خيال دی هغه به زما له خبري واوري، "زه خاموشه وم.
خاخان چي جوړه گوله غاب ته ورله "بيا خو ډېر بنه دی چي پر تايي
شک نه دی راغلی".

دينک چي داوبو گلاس يې په لاس کي وو "نه منيا (مرا) مورځو هم
داسي چل ورسره وکړو چي ملکداد څه د ملکداد پلار والله که پټ
پوه شي.

هسي دا روپي داسي شي دي چي پر خره يې بار کړي، خلگ
خيرالله خان ورته وايي، گني دا د ملکداد غوندي خلگو به پټ
ماپسي کاغذونه تولول".

دسترخوان ټول شوي وو، شني چاي راغلي څه، بلکي
پر خلاصېدو وي.

خاخان چي د شينو چاي تشه پياله بسووه "کاکا بس ناوخته دی،
زياته ويډېرو، که ډېر په تکليف نه يې، ستا په بناهسته رنگ کي يو
خو د پردېسي غاړي راته وکړه، والله که مي له ډېره وخته غاړي
اورېدلي وي".

بختيالی چي پر لمانځه ولاړه وه، سلام يې په وگرځاوو، ورڼ
يې کړو.

"خاخانه! شرم وکړه کاکا ناروغه دی ته غاړي په کوې".

دينک چي سر پر جگ بالنبت سماوؤ، په برامده کي يې کتل، د
دوو خونو څنگ پر څنگ، په خړ رنگ رنگېدلې دروازې او

پر یو او بل څنگ بې یوه یوه کرکی په هغه څر رنگ رنگېدلې
هم لیدې.

چې وده ته مخامخ، یوه د پخلنځي وړه دروازه هم په هغه رنگ
بنکارېده "نه نه بختیالی! هلکان نه دي ملامت، پردېسی
سوځلي دي، یو څو غاړې به ورته وکړم.
خاخانه زویه غور شه.

پردېسی څومره ازاد کړې
ما زړل چې به چای یاد کې
پردېسی د غروسرونه
پر غرو چا کړي خوبونه
پردېسی د اور له زاته
سرت مه نیم نه سوی راپاته
پردېسی ده تور دودونه
اور هندوان سوځي لیانجونه

دینک له بالبنته سرې اختیاره را پورته کړو
"وی بختیالی! اوس مې رایات شوزۀ چې راتلم، بنځې دلورد
پاره نخښه (تحفه) را کړه، یو څو د دې د لاس بنګړي بې
راکړو، ویل بې "ما به پر یاتوي" یوه گوتې، یو څه شیان بې
نور هم پکې بیسي وو، خود به په هغه بس کې پاته شوي وي."
خاخان چې یوه پښه پر بله اړولې وه، بالبنته ته پروت وو، را
پورته شو "کاکا! نخښه دي په اور پسې شي چې ته خدای
ژوندی پاته کړی بې."
کاکا انۀ دي ده خوبښه، شپۀ ډېره تېره ده، چې ویده شوو.

سهار لا دوی چای څښلې، شاه جي راغلی، له حال احواله پس
بې ځاځان ته مخ ور واراوو "د شپې ناوخته کورته راغلم،
جبینې راته وویل: داسې پېښه شوې وه".

ځاځان چې د کاکا د سر او لاس پټۍ ته کتل "هو شاه صاحب"
توله کېسه بې ورته وکړه.

دا ډول د کوڅې خلگ وو، شناخته یو یو راتلو، د ځاځان توله
ورځ پر کور تېره شوه.

له دې ورځې پس ځاځان او ورور هر سهار پۀ خپل خپل کار
پسې تلو، تر هغې ورځې چې کاکا روغ رمت شوو.

تولې پټۍ بې خلاصې کړې، پۀ دې ماخوستن بې،
وخیلو جوړو زخمونو ته کتل، ځاځان او بختیالی ته بې وویل
که ستاسو خوښه وي، زۀ بۀ سبا که خیر ووکوره ته لار شم، د
دوو شپو پۀ نیت له کوره راووم، درسته مېاشت مې وشوه، د
هغو بۀ پۀ ما کښ چپ وي".

ځاځان چې هم د کاکا د جوړو زخمونو و تپو ته کتل چې سپین
نیکارېدو "هو خود کاکا کښ څۀ پۀ ولارې بۀ گرځي، مخکۀ بۀ
د ناستې ځای نۀ ورکوي".

شپۀ تېره شوه، سهار ځاځان کاکا د بس اډې ته، پۀ
پښو سوکه، سوکه روان کړو، تر هغه کاکا پۀ بنار کې یوې او
بلې خواته سره کتل، چې اډې ته ورسېدو.

پۀ اډه کې بې کاکا ته د کور د پاره څۀ وچه مېوه او څۀ نور
شیان ورواخیستو، له کاکا سره بې خدای پۀ امانې وکړو، پۀ
بس کې بې سپور کړی.

کاکا چې کور ته ورغلی کلیوال په خبر شو، یو یو یې پوښتنې ته راتلو، چې ملکد اد هم پکښې راغلی. له روغبره، حال احواله وروسته.

ملکد اد چې د دینک په کور کې یې بالنس ته څنگ وهلی وو، په خونه کې یې شاه او خوا کتل، چې په خونه کې یې په دېوال کې ټک وهلي مېخونه لیدو.

پر هغو مېخونو څلور دانې غټ، غټ غابونه پراته وو، بلې خواته یو نغری چې ایرې یې ښې خواپاکې ختلې وې، جار له بوتو ډک وو.

د ډک جار له یوې او بلې خوا یې پر لوړه دوه صندوقان، یوه هغه کراسته، دوه بالنسته چې دوی پر ناست وو. خلاصه دروازه ته مخامخ، چې دباندې یې پرغولي یوه چرگه هم لیده "دینکه! څه شوې دخدای بنده، خو ټول کور دې په ځان جبران کړی وو".

دینک: "زه چې له کوره ووتم، څرک ته ورغلم، یوه لاری راغله، لاس مې ورکړو، لاری ته وروختم. د لاری درانیور ښه په مېنه روغبره را سره وکړو، د کلې د سپرې، سپرې حال احوال یې وکړی. زه جبران وم چې دا څوک دی چې د کلې واړه او زاړه په نامه پېژني".

اخیر مې په مړه خوله پوښتنه ځینې وکړه، ځوانه ته څوک یې او کور دې چیرې دی؟

دی یو خٔه وخت خاموشه وو بیا بی سړې غټې سترگې په قهر
را وارولې وېې خندل.

"ستاسو په کلې کې دی؟"

دینک مایې پر استهرینگ نیولولاسو ته کتل
"څنگه زموږ په کلې کې، زه دې نه پېژنم؟"

درائیور د بیا هغه ډول سړې سترگې را وارولې
"دی نه، یو وخت وو."

دینک "ما دلاری د دروازی تر خلاص شیشه نسوار تو کړو،
خوله مې په خپل څادر پاکوله" هلکه د رمضان زوی خو نه
بې؟"

د ده سترگې په ما کې وې، څرک ته بې نه کتل.
درائیور "هو دینک کاکا"

دینک ما چې د هغه بل ملگري له لاسه خوږه رانیوه "هلکه خو
ځوان شوی بې، هغه مور او نور وروڼه دې څنگه دي؟
هغه دوه به ځوانان وي"

درائیور چې سگرېټ بل کړی، تیلی بې وغورځوله "هو کاکا
هغه بل هم ځوان دی"

بیا زه په ځان نه یم پوهېدلی، یو څو ورځې پس چې پر حال
راغلم. په هسپتال کې پروت وم، ډېرې شپې مې په هسپتال
کې وشوې"

ماخوستن دسترخوان غور پدلی وو، وڊوڊی ته
 بختیالی، خاخان او محیب اوس د زینسی پء انتظار
 وو چي غابونه راوړي، د محیب تعلیم مکمل وو.
 خاخان : "وروره! موږ د خدای شکر نه شوادا کولای
 چي پء موږ کي بي هم داسي سړی پیدا کړو.
 اوس به که خیر وو، یوه بڼه نوکري خان ته پیدا کوي.
 چي ته هم پء عزت يي او د خلگو خدمت هم پکي کوي.
 دروازه وټکېده، محیب ورغلی، له محیب سره سم شاه
 جي دتنه راغلی.

لاس بي و مينخل، له دوی سره پرڊوڊی کښنستو.
 د ڊوڊی له خور لسو وروسته، شاه جي د خپل گونجې،
 گونجې لاس گوته پء غوږ کي ښوروله.
 "بختیالی ته به وايي شاه جي موږ پء سوالو ڊوڊی ته
 نه شو راوستای، نن پء خپله راغلی، یو څه به ضرور
 وي.

څېره داسي ده لوري! زما یوه میاشت کېږي چي
 ناروغه يم، تاسو ټول خبریاست او بلکه د مرگ
 معلومه هم نه ده، چي روغ مري، که ناروغه، څېره مې

دا کوله چي ستاسوله ماسره روپي دي، دا به سبا
خا خان راولپري، زه به بي ورکرم.

بختيالي، چي وزريني ته په لاس د چاي اشاره کوله.

شاه صاحب ازموړله تاسره روپي خه غواړي، لس
پنخلس زره مو در کړي دي، دري گونده دي راکړي دي.

شاه جي چي د زريني په لاس کي پتناسه ته په هغو
سترگو کتل، چي تک سپين، گن باندي يي په
تکو سپينو چشمو کي، له لرې ښکارېدو ته ستاسوله
ماسره د پري روپي دي، يو خو چي ته راغلي روپي دي
راکړي، يو خه په هغه وخت کي د کوخي خلگوراکړي
ستاسو د پاره، شل زره ماله خانه کړي.

په بېنک کي مې کښېښودې، په گټه چي د کال پرزر
يوه روپي راکوي، هم د پره گټه به يي کړي وي.

اؤلس، اتلس کاله تېر شوي دي.

بل هغه دوکاندار چي تاسو روپي نه اخيستي، وماته
يي راکړي، ما تاسوله رکشه په رانيوه، پاته روپي
هم رکشي مزدوري وکړه، ادا يي کړي، وتاسو ته هم ما
د خپلي رکشي گټه درکوله.

دوی ټول خاموشه وو.

بختيالي د چاي پيالو ور د کوله

شاه صاحب! دا دې ښه کار نه دی کړی.

شاه جي چي په رېږدېدلي لاس پيالو ور پورته کوله
هو زه منم چي ښه کار مې نه دی کړی، ستا په هغه

سري ڊهره خوابده شوه چي مارو پسي خيني اڃي تي
دي:

بختيالي چي سترگي دده پنه رهرده دلي لاس کي وي
هو:

شاه جي چي پنه رهرده دلي لاس کي يي د چاي نيمه
پيالہ پاتہ وه

لورې اڃه وکرو، مور بهم ستا ڊول انسانان يو، زرونه
مود غونبي دي، نه ده ڊبرو، مور ته او ستا ماشومان
ليدل، بس نورې خبرې پر بيرده، سهار خا خان راولپره،
زه اوس لارم د خدای په امان:

يو لاس يي پر گونده ونيو، هغه بل پر مخک، ڊپر په
زحمت ولاړ شو.

محيب گوتونه ورسم کړو، تر کوره ورسره لار.

سهار چي خا خان تلو بختيالي سوال ورته وکړو چي
رکشه کور ته مړاوله، دورې يي پر يو چا خرڅه کړه.

زمانه ده رکشي کزکه کېږي چي ستاسو په لاس
داسي نه وي يو څوک په ووهي:

خا خان چي تر دروازه وتو، مخ يي پر شار اواراوو
سمه ده موري:

خا خان ورغلي، شاه جي بېنک ته برتلي، دومره ډپرې
روپي يي په لاس ورکړې چي خا خان بېخي ورته
ځېران وو. شاه جي ته يي د مور کيسه هم وکړه

شاه جي د بھنڪ تر مخه له لاسه لوھدلی قلم را پورته کاوؤ "سمه ده
خاخانه ايو ڇوڪ بڻه پيدا ڪرو، رکشه بڻه پري خرڇه ڪرو.

تڻه دا روپي ڪور ته يوسه، سهار تڻه او محيب دواڙه راشي، يو
ڪاروبار بڻه پڻه صلاح شروع ڪرو."

خاخان روپي راوڙي، ٽولي د سلو سلو نوٽونه وو.

ٽوله ڪورني وڊي دومره ڊپرو روپو ته حبرانه وه

سهار خاخان او محيب دواڙه ورغلو، شاه جي پر چوڪي ناست وو،

له دخله ڇڻه بي يو سڀي ته بڻايه ورڪه "خاخانه! تڻه او محيب

راغلاست، اوس ڪه ستاسو خونبه وي. يو د ڪتابونو دوڪان بڻه جوڙ

ڪرو، د نجونو د سڪول ڇنگ ته، يو خو بي ڪار بڻه صفا دي بل بڻه

مزدوري پڪڻي ده، تر هغو چي يو نوڪري پيدا ڪوؤ."

خاخان محيب چي وڊه ته متوجه وو "سمه ده".

د ڪتابونو دوڪان بي جوڙ ڪرو، پر دوڪان دومره رش وو، چي بهخي

بڻه يو گهنٽه دواڙه نڻه پڻه رسيدو، روپي ورڇ تر هغه بله ڊپر پڊي.

يو ورڇ شاه جي راغلي چي "يوه نوڪري مڻي پيدا ڪڙي ده، خور روپي

غواڙي، محيب چي شاه صاحب ته د اوبو گلاس نيولي وو "ڇنگه،

نوڪري ده او روپي ڇنگه او ڇڻه ته غواڙي؟"

شاه جي چي د اوبو تش گلاس بهرته ور کاوؤ (دي دي اي. او)

"محيبه! نن سبا بي روپيو ڪار هم نڻه ڪيري، دا لا اوس هم له موڊ سره

بڻه ڪوي، د محمد علي (د شاه جي زوي) پڻه خاطر، هغه افيسر د

محمد علي ڊپر نڙدي ملگري دي."

محيب چي گلاس پر خاي بنووي "دا خو ڊهره بڻه نوڪري ده، زما

خونبه هم ده، د تعليم شعبه ده، زه بڻه له مور سره حال وڪرم."

ما بنام بی مور ته د نوکری کیسه وکړه
 بختیالی چې سترگې یې د خوشالی له اوبنکو ډکې شوې "زویه!
 نوکری خړد وکړه. کار به دي څه کار وي او بل که بیا کلي له
 بد لېدای شي".

محبیب: "مورې مورې کلی څه کوو؟"
 بختیالی: "زه په تاسو د دې خلکو خدمت نه کوم."
 محبیب چې سترگې یې د مور په سترگو کې وې "ولي مور! دې
 خلکو له زموږ سره څومره ننه کړي دي، په کار دي مور د دې
 خلکو خدمتونه وکړو او مور خدای تر دې ځایه را ورسولو، دې
 خلکو".

بختیالی چې د پرون په څاک خپلې ډکې سترگې پاکولې "ځکه خو
 یې خدمت نه په در کوم چې دا خلک په انسانیت خبر دي، له انسانه
 سره مینه لري. زه په تاسو د هغو خدمت کوم چې شکلونه یې د
 انسانانو

دي او ذهنونه د حیوانانو، ځکه خوزه تاسو خپلوانو
او کلي ته بیایم.

دا پته منم چې داسې انسانان هم شته چې د بدو بدل پته
بڼه اخلي.

زویه! ته خبر یې چې کله کله زړه را ټول کړم، ووايم،
چې لاس پورته کړه، د زړه له اخلاصه د دوی د پلار
وقايل ته دعا وکړه چې سړیه دواړې دې سمې شه.

محبیب چې د مور پته خوا پته گونجې تندي وروکتل، پته
تونده لهجه یې وویل ته بته انسانه نه یې یا بته دې پته
سینه کې زړه نه وي، چې داسې کوي.

دا مې پته خپل ژوند کې اول ځل دی چې یو څوک و خپل
دوښمن ته دعا گانې کوي، ته لېونی یې، ستا دماغ
کار پرېښی دی، هغه زما پلار وژلی دی، مور یې د بل
دیار کړي یو، ورور مود بل په خاورو کې ښخ شو، پر
مخ لاگوره نور څه راسره کېږي.

بختیالی چې دده پته خوا سترگې ورواړولې، له
ژرغوني رخ سره، سره و مسېده هم.

زویه! که د دې سړي ظلم نه وای، نن بته ته داسې نه
پښېدی

ته چې له هغه ځای نه وای راوتلی، نن بته ستا هم لکه د
هغه کلې خلگ، پته ږیره کې بته دي نسوار پراته وویا بته
دي له خولې سره څادر نیولی، پښېدی بته، یا بته داسې
وي، لکه زه چې داسې مې گنلې وه، بې قریبانو ژوند

نه ڪهڙي اوبل به ڏي داسي محسوسوله لڪهزه چي يو
پڻستانه مسلمانان دي.

په ڏي به نه وي خبر، چي دا هر خه اخير راخي و
انسانيت ته درهڙي، دا ٽول د هغه سڙي د ظلم برڪت
دي.

دوي ٽوله تر هغه خاموشه وو چي ويد بدل، سهار شاه
جي ته ورغلي، چي مور مڙ داسي واي.

شاه جي چي دهه په لور په جبراني سره ڪتل هو
نوڪري خود بدلهڙي، هر وخت چي دي زڙه و غواڙي
بدلهڙي.

شاه جي يي کاغذونه اورو پي خپل زوي محمد علي ته
ورڪڙي، هغه ته يي وويل چي "له اوله دا ڪوشش وڪڙه،
چي ارهري يي هغي ضلعي ته وشي، چي دوي ڪلي
پڪڻي راخي.

د محیب اخیر هم، ارډر هغې ضلعي ته وشو، پۀ کومه کې چې د
دوی کلی وو.

ماخوستن له ډوډی وروسته، بختیالی، خاخان او محیب ټول
ناست وو، محیب ډېر خوشاله وو "مورې! اوس خوبۀ که خدای
کول، پۀ خپل کلي کې سکول جوړوم، که بله هره لاره راو درېده،
پۀ خپلو رویو یې جوړوم، هم یې چلوم-
تۀ هسي دعاگانې راته کوه."

زرینې د محیب جوړې او نور د ضرورت شيان، یو یو داسې پۀ
مات زړۀ راوړلو، لکه محیب چې د کلونو پۀ مسافری ځي.

مور یې دعاگانې کولې

"زویه! خدای دي پر سر ودرېږه، نور مې څۀ وس درسېږي
،زویه! که د هغو مظلومو بنځو او ماشومانو غم نۀ وای راسره،
پۀ خدای که یا تاسو له دې کوره وتلي وای او یا ما پۀ ټول عمر د
خپلوانو او کلي نوم پۀ خولۀ اخیستی وای-

زویه! چې کلي ته ورشي، څومره کوشش به کوي، چې څوک دي
ونۀ پېژني، یو دینک کاکا دي پېژني، هغه خو پوه کړه."

محبیب چي د مور له سره لوېدلې پروني ته کتل چې پر اوږو يې پروت وو "سمه ده مورې! ته به غمه شه" دوی ټول ښه په خواږه خوب ويده شوو، مور يې تر سهاره په سوچونو کې ورکه وه "داسې نه وي هلته يې څوک وپېژني، دهغې خوا به يې کړي، تر تا به يې نه راپرېږدي، نه، نه محبیب زوی خو تعليم يافته دی، په ښار کې اوسېدلی دی، چيري خطا وزي".

سهارد وخته يې مور چای راوړې، له چای څښلو وروسته يې بستره او بکس راواخيستو.

مور او زرينه هم تر دروازې ورسره راغلې، دی او خاخان په رکشه کې کښېښتو، دا چې په لور روان شو.

مور يې په دروازه کې ولاړه وه، دعاگانې يې کولې "خدايه! ته يې پر سر ودرېږې، ته يې کاميابه کړې، خدايه! ته خود زړنو مالک يې، د پتو زړونو له حاله خبر يې، ته يې کاميابه کړې، ناکامه يې بېرته کور ته مه راولې، و تاته به زاری کوم، نور خو مې يو وس هم نه ورسېږي".

په اډه کې يې محبیب په بس کې پر چوکۍ کښېناوؤ، خاخان ورته ولاړ وو.

"وروره! څومره پام به کوي، اول خو کلې له بې مقصده مه ځه، داسې نه وي دښمن دي وپېژني، وار به له مخه کړي".

محبیب چې مخ يې د خاخان په خوا وو، يو لاس يې د مخ پر چوکۍ بينی وو "نه وروره به غمه شه، که خدای کول وروږه ناکامه نه درته راځي".

پٺ سوکھ، سوکھ روان بس کي خان را کوز شو، محیب له کوره
پٺ اول سفر روان شو.

محیب له هغه، پر څنگه ناست يوه مسافره سره گپه شروع کړه: د
کوم ځای يې، څوک يې او څه کار کوي؟

هغه چې ځان ور وپېژندلی، سرې که يې څه هم خپل قریب نه وو،
د کلې يې وو.

پٺ خبرو، خبرز کې يې د سکول پوښتنه ځينې وکړه: "تاسو پٺ
کلې کې د هلکانو يا نجونو سکول شته؟"

کلیوال چې د مخ پر چوکۍ يې سرينسې وو، را پورته يې کړو "نه
نه".

محیب چې د خپل کلیوال ژړو سترگو ته او نړۍ څو تاره بڼه ته
کتل "که چيري داسې سرې پيداشي، سکول در کوي بيا يې
تاسو کوئ يا يې پرېږدئ؟"

کلیوال چې يې وڅېره ته کتل، په ذهن کې يې دا وو چې رنگ او
جامه يې د پښتانه نه ده، پښتو څنگه داسې صفا وايي.

يو څه وار وروسته يې داسې وويل "دا خود مشرانو کار دی".

د محیب نظر هغه ماشوم ته واوښت چې د مخ پٺ چوکۍ کې مور
را پورته کړې، څېره يې د مور تر اوږه لوړه ښکاره وه چې له
ژړاسره يې هغه دوه اوس راوتي واړه غاښونه هم ښکارېدو.

"خیر ستانوم او کلی، زه له خان ښه لیکم، که چيري يو موقع پٺ
لاس راغله، زه درځم، سکول که مونه کاوه، ښه د کور توده وډۍ
خوبه په راو خورې".

کلیوال چي دا وخت د دواړو سترگي په یو بل کې وې "خدای دي راوله" هغه بنسارگوټی را ورسېدو، په کوم کې چې دده ارډر شوی وو.

شپه یې په هوټل کې وکړه، سهار دوتر ته ورغلی، خپل دوتر یې سمبال کړو.

دوې میاشتي یې بنه ډیوتی ورکړه، اوس یې کور ته د تلو اراده کړې وه چې خپل افسر ته ورغلی درخصتی دپاره. هغه چې یې درخواست وکوت.

افیسر چې قلم یې لوړ دده پر درخواست کښېښوی "محبیه! که ناراضه کېږې نه، یو څو ورځي پاته شه، یو څو تجرباتي سکولونه راغلي دي، دا به په علاقه کې خلاص کړو بیا به لاړ شې".

محبیب چې سترگي یې په خپل درخواست کې وې "سمه ده سر! یو سکول خو وماته معلوم دی، هغه ورځ چې زه راتلم یو سړي دا ایډرس را کړی، زموږ سکول ضرورت دی".

افیسر چې کاغذ ور پورته کاؤ، په چوکۍ کې یې ځان ایله کړو. "محبیه! دا خود نجونو سکولونه دي. دلته خلگ د هلکانو سکولونه، نه پرېږدي، ته د نجونو سکول پکې خلاصه وې".

محبیب چې د افسر د دوتر هر څه تر نظر یستلی وو، د دروازي کړپ شو، دده دروازي په لور وکتل، بېرته یې مخ را واړوو. "سر! زه داسې خلگو په مزاج ډېر ښه پوهېږم، زه به یې ډېر په

اساني سره راضي کړم. خو یوه خبره ده، ما چې څه ډول چلاوو، ستا به

اعتراض نہ وی او انشاء اللہ له ما پڻه يوه اوونى ڪي سڪول
خلاص و غواره:

افيسر چي پڻه زرهه ڪي ڊهر خوشاله شو، مع يي نيم اڙولي وو، پڻه
ڪڙو سترگو يي ورڪتل "بنيخينه استاده له ڪومه ڪوي":

محيب چي ٻيڙه خپل درخواست پڻه لاس ڪي را اڃيستو
صاحبه! ته يي غمه شه:

افيسر ڊهر خوشاله شو چي داد ڪار سڙي پڻه لاس راغلو چي پڻه
لسو سڪولونو ڪي يو خلاص ڪري هم ڊ زوي زهري دي.

محيب پڻه سهار ڊ ڊوٽر موٽر روان ڪڙو، له ڊرائيور سره
ڪٺيٺيستو، پڻه پوٺيٺه، پوٺيٺه خپل ڪلي ته ورسهڊو.

منو(محمد نور) يي پيدا ڪڙو، هغه ڪور ته بوتلو اوبه، چاي يي
ورته راوڙي.

ڊ ڪلي خلگ يي را و غوٺيٺو، ٽول راغلو، ڊ لڙگيو پڻه ساله
(جونگرهه) ڪي ڪالي هوار وو، چارپهره بالنبتونه پراته وو، ٽول

و محيب ته حيران او عاجزه غوندي ناست وو.

محيب ولاڙ شو.

بسم الله الرحمن الرحيم

"قدر منو! مولوي صاحب او ٽولو مشرانو ستاسو پڻه اجازه،

غوارم يو خوشبري و ڪڙم، تاسو به ضرور ڊا محسوسه وي چي

ڊا سڙي به ڊهه ڊ پاره راغلي وي.

قدر منو! زهه دلته ڊ خپلو گتو ڊ پاره نه يم راغلي، زهه دلته ڊ ڊي

پاره راغلي يم. غوارم چي و تاسو ته گته ڊر ورسوم، له چا! هغه

هم له حڪومته .

حکومت هم پر کور ناستو ته روپی نه ورکوي، داسې هم نه ده، چې زموږ په بیت المال کې حق نشته. شته که چیري خپل حق، له بیت المالہ راباسې، نو یو ذریعہ به ورته جوړوي.

که چیري ته ذریعہ نه کړې ورته جوړه، نو پر بیت المال داسې خلگ نه دي ناست چې راشي ستاسو حقوق کور ته درته راوړي. زه چې دلته راغلی يم، ځان ستاسو خیر خوا گنم، دا یو ذریعہ مي په لاس کې ده، لکه د نجونو سکولونه. زه غواړم چې په دې ذریعہ و تاسو ته خپل حقوق در ورسېږي.

ملکداد چې د نسوارو د ډبې په هنداره کې خپل مخ ته کتو، سر یې را پورته کړو.

"سړیه! پر کومه لاره چې راغلی یې، پر هغه بېرته لار شه، موږ تعلیم نه کوو."

مولوي صاحب: "موږ دي پر پیري شک لرو، ته مریدان نیسې. موږ په هلکانو تعلیم نه کوو، ته یې په نجونو کوې."

محبیب چې د صدري له جبهه د شمال را کښو "مولوي صاحب! دا مقصد مې نه دی چې تاسو په نجونو تعلیم وکړی.

مقصد مې دا دی چې عزیزان مې یاست، دا ښه مې درسي، یواځي یو ځای محکمه ورکړی، نوم به یې د سکول وي، تنخوا به در راځي، نیمه به ته اخلې، نیمه به ملک صاحب.

یو ښه بیلډنگ به در جوړ کړم، په هغه کې به څوک واړه وي نور افسران راځي نه، که چیري راتلو هم زه به ورسره يم.

مولوي صاحب ملکداد ته مخ ورواړاو.

"خبره بی دہرہ بی خایہ نندہ، خوار زموږ د پاره وای، د حکومت روپی دی پر موږ بی لور پږي".

محیب له مخ خولې پاکې کږې وې، بېرته یې د شمال جیب ته کږو.

"هو مولوي صاحب! خبره ده هم داسې، اوس خوسکول کچه دی، تنخوا یې دوه زره ده چې کله پوخ شولس، پنځلس زره به یې تنخوا وي".

مولوي صاحب پټه خلگو کې شاوخوا کتل.

"څنگه ملکداده! دلېوه له خولې بنسگری هم نښه دی".
محیب چې له جیبه کاغذونه را وکښو.

"مولوي صاحب! ډېر خوشاله شوم چې ستا غوندي عالم سره مې ولیدل.

مولوي صاحب! دوه کاره لاپاته دي، یو به پردې کاغذ ستا دستخط او بل دې ناستو خلگو گوتې چې له تنه څخه ستاسو تنخوا شروع شي او بل یو داسې ځای را وټاکي چې زه بیلډنگ پر جوړ کړم یا یو ورځ افسر راسره وي وریې ولم".

دوی پر هغه کاغذه گوتې لگولې، پر ځای سره رغېدو، اخیر یې پر دې فیصله کړه.

ملکداده چې "د هغه ورک شوو ځای ورنښکاره کړی، که چیري حکومت دعوه کوله هم پټه دوی به یې وي".

محیب چې د مولوي صاحب له لاسه کاغذونه ورنیوو "سمه ده، هرځای چې وي، وماته یې رانښکاره کړی" دوی یې رخصت کړو.

منو، محيب هغه نر ٻڌلي ڪور ته بوتلو، د ڪوم ڪور نقشه چي يي
مور ورته جوڙه يا ويله وه يادده په ياد وه.

محيب د هغي خونڙي پٽه دروازه ڪي و درٻڏو چي دروازه يي نه
وه. خود به يو وخت ڪليوالو ڪنڀي وه، له دننه يي شميره مرغى
پر راووتې، پٽه خونه ڪي يي لاندي باندې وڪتل، د خونڙي چت
سوري سوري وو چي اڪثره لرگي يي مات وو، پاته لرگي يي
مرغيو خاشي ڪري وو.

د مرغيو د چيچيانوشور وو، پاته مرغى هم يوه، يوه تر
سوري، سوري چت ووتې چي خاي پٽه خاي دٻوال هم د ناوي
اوبو سره چاڪ ڪري وو.

خاي پٽه خاي ببخي رنا تر نڀڪار ٻڌه، و دته هغه د ويرې شپي ور
پٽه ياد شوې.

ڪه ڇه هم دي ڊپر ماشوم وو چي دوي به ڪله مور له ويرې د خونڙي
پٽه يوه ڪونج ڪي ويده ڪرو، ڪله پٽه بل ڪونج ڪي.

هغه شپه ور پٽه ياد شوه چي دوي ته مور پر خولئ لاس ورنيلي
وو، پٽ، پٽ، پٽ يي له دٻواله سره، د سپوڊمي پٽه رنا ڪي روان

ڪري وو.

بي اختياره يي پٽه سترگو ڪي اونڀڪي راوگر ڇڏي، ويڙ ٽرل.
منو چي دده سترگو ته ڪتل

”صاحبه اخير دي پر ڇه دي وٽرل؟“

محيب چي له اونڀڪو يي ڊڪي سترگي ورواڙولي
”پردي ورن ڪور چي زموڊ پڻستانه پٽه څنگه خايونو ڪي
اوسيري.“

له منو سره بې خدای په امانی وکړو، خپل دو تر ته لاری.
سهار بې خپل افسر ته، د خلگو د مطمئینه کېدو کیسه وکړه،
استاده پیدا کول لا پاته وو، افسر ډېر خوشاله شو.

محبیب ته بې پر درخواست څه لیکل
"محبیبه! ته اوس خپل کور ته لاړ شه چې راغلي د نورو
سکولانو غم به بیا خورو".

محبیب له افسر سره خدای په امانی وکړه، د کور په لور روان
شو، کور ته ناوخته ورسېدو.

له ناوخته ډوډی خوړلو وروسته، پر بستره وغځېدو، سر بې پر
بالبت یښی وو، مور او خور بې وسرته ناستې وې، ده د دوو
تېرو شوو میاشتو حال ورکاوه.

بختیالی: "ښه! زویه کلې ته هم ورغلي".

محبیب چې په خندا بې وویل "هو مورې".

بختیالی: چې د دښمن دښمني بې هېره شوه.

"ښه زویه! زموږ خونو ته ورغلي؟"

دی پر بستر اوښت "هو مورې! سبا بې که خیر وو عکسونه صفا
کوم بیابانه بې وگورې، اوس به مورې ویده شوو، زه ډېر سترې
یم، سبا به که خیر وو خبرې کوو".

سهار پر چای بې خاخان ته د کلې او سکول ټوله کیسه وکړه.
خاخان چې د ده له خوبه پر سېدلو سترگو ته کتل "وروره! دا خو
دی ډېر ښه کړي دي، اوس به ښځینه استاده چیري غواړو؟"

محبیب چې سترگې بې په زړینه کې وې.

"للا! دا د بابو اقبال لور سبق ویلی دی، دا به نو کړي نه کوي؟"

خاخان چي هم سترگي د زريني د لاس پټ تېلو او ږمنځ کي وې
 چي دته يې راوړو "حال به يې وکړو". بابو اقبال ته ورغلو، دروازه
 يې وټکوله، هغه راغلي، پټه دروازه کي ولاړ وو.
 خاخان پټه کوڅه کي يوې او بلې خواته کتل، ټوله کيسه يې ورته
 وکړه.

چي دى بېرته پر شا غبرگېدو "سمه ده، زه به له لور سره صلاح
 وکړم".
 د ده شا ورته وه.

د خاخان له شاوړ پسې ښځ شو.
 "ها بابو صاحب! دا يوه خبره مي هېره شوه، محيب ويل چي تر
 هغه د ده و لور ته، روپۍ پر کور ورکوم، ترڅو چي موږ هلته پټه
 کډه خوو.

کله چي موږ پټه کډه خوو، ته خو هم اوس پېنښن يې، ته به هم په
 کډه راسره لاړ شي.
 که ته چيري نه تلې، ستا لور به راسره لاړه شي، زموږ پټه کور کي
 به او سپري".

بابو سهار د خپلې لور کاغذونه ورته راوړو.
 تر هغه محيب د بابو اقبال د لور تنخوا، کور ته وراوړله.
 د ملکداد او مولوي صاحب روپۍ يې، له خپلې تنخوا وړکولې.

که خه هم شکیله له وپوکوالي د ده ی کور ته تله راتله
چې کله محیب نوکري ورلره پیدا کړه، هغه وخت یې بېخي تگ، را
تگ نور هم زیات شو.

هر وخت به یې له زرینې سره، د کور په کار کې مرسته کوله.
د بختیالی شکیله ډېره خوښه وه.

خاخان د کړکۍ وڅنگ ته کت پېښی وو، د رنگونو واړه، واړه
ډیپان په کړکۍ کې پراته، په هر رنگ د خپل ډیپي سر لړلی وو.
تر کړکۍ سره هوا راتله، وڅنگ ته د کړکۍ پرده یې پورته، پورته
کوله.

د خاخان خپل انځور کړی تصویر په لاس کې وو، چې مور یې
راغله، د کت پرزی کښېنسته، تصویر ته یې کتل.
بختیالی "زویه! دا تصویران خلگ ښه نه یاده وي."
خاخان تصویر مور ته ونيوو "مورې! دا یوه فلمي اداکاره ده."
بختیالی دده د لاسه تصویر ونيوو.

زویه! تر دې تصویره مې یوڅېره راپه یاد شوه چې له ډېره وخته مې
په زړه کې ده، نن به ورته وایې، نن به ورته وایې.
خاخان "څنگه خبره؟"

بختیالی "زویه! زه چې د شکیلي توري غټې سترگې، سره گني
وېنستان، د سپین مخ پراخه گردۍ کاسه، او ښائسته مرمړین
غابونه ووينم، زړه مې وغواړي چې بابو اقبال ته ووايه، دا لور را

کره، زما و زوی محیب ته . بیا بپرته پنبهمانه شم، له خانه سره
ووايم.

يو خود خاخان واده نشته بل که شه هم دوی پښتانه دي. لهجه يې
له موربه جدا ده، دود او دستور يې له موربه جدا دی.

دا وخت يې مور داسې محسوسه کره چې يو چا غور نيولی دی،
زما خبرې اوري.

شاته يې وکتل چې شکیله و زرینه يې وليدې، شک يې په يقين
بدل شو، خبره يې واپوله.

"خاخانه زويه! د محیب په مسافري کې ډېر وخت وشو چې حال
احوال يې نه دی راغلی، تا يې يو باسخواست (درک) کړی وای، چې
روغ جوړ دی؟"

چې د دوی خبره ختمیده، د محیب توخی شو دتنه راغلی.

خاخان او مور ورولاړ شو، په غېږ يې روغې ورسره وکړو.

مور يې نارې کړې "زرينې لورې! اوبه راوړه." زرينې چې اوبه
راوړې، محیب يې وليدو "عمر دي ډېر دی، هم دا اوس مې يادولې

راغلي، محیبه وروړه!

غېږ يې پر وگرځوله، زرینه چې د مورکې نن خويمه ده چې په خوله

کې وې، هم دا اوس، اوس يې ياد کړې.

زرینه چې چای راوړلو ته ولاړه شوه، شکیله ته يې د محیب د راتلو

ووويل.

شکيلې چې دچای چائينکه پر بنوه "زرينې! نن يوه د زړه خبره په

خوله درته وکړم، بده خوبه يې نه گڼې."

زرینې چې پیالی په پتنوس کې شوې "نه نه شکیلې خود یې وکړه،
ولي به یې بده گنم".

شکيله چې سترگې یې د زرینې په لاس او پتناسه کې وې "له ډېره
وخته مې زړه دا غواړي چې له محیب سره کښېنم، یو څو خبرې
ورسره وکړم".

زرینې چې له اوږه چائینکه را کوزوله "دا خو اسانه ده، اوس چې زه
ورغلم، د را ناره به کړم چې شکیلې دلته راشه، ته هلته یوازې څه
کوې، ته چې راشې، بس روغېر به ورسره وکړې".

زرینې چې پتنوس را واخیست، دا هم ورسره ولاړه شوه "سمه ده،
زرینې چې جای ور وړې، پیالی یې ډکې کړې بیا یې ناره کړه
"شکیلې! دلته راشه، ته هلته یوازې څه کوې".

شکيله چې په دروازه کې ولاړه وه، سوکه، سوکه راغله، د زرینې
له څنگه کښېنسته.

محیب چې سترگې ورواړولې "شکیلې! څنگه یې؟"

شکیلې چې سر کښته ځړولی وو، غټې تورې سترگې یې مړې وړ
واړولې "زه ښه یم محیب صاحب، ته څنگه یې؟"

محیب چې د مور له لاسه د اوبو گلاس نیوو "زه هم ښه یم، ستاسو
په کور کې څه حال دی، مور او اقبال صاحب هم ښه دي؟"

شکیلې چې د زرینې د پروني سپنسي، په دوو گوتو سره پېچل،
سترگې یې مړې وړولې.

"هو ټول ښه دي".

محیب چې د جای اخري پیاله کښېنوه، ولاړ شو، د جرابي یې
کښلې.

”للا! زہ یواری خم، یو خہ کار می دی، بہر تہ ژر راحم.“
شکیلہ تردہ لہ مخہ ووتہ.

محبیب چہ لہ کورہ ووتو، پہ کوخہ کپ روان وو چہ شکیلہ بہ
ولیدہ پہ خپلہ دروازہ کپ ولاڑہ وہ، لہ ہغہ خوا چہ محیب بہر تہ
کور تہ را رہی وو، شکیلہ لا پہ دروازہ کپ ولاڑہ وہ، محیب تہ بہ
کتل.

محبیب شکی شو چہ ددوی تر کور را تہر شو، شاتہ بہ وکتل،
شکیلہ لا پہ دہ پسی کتل،
د محیب تبیت سرہ گد وڈ شو.

تولہ شپہ بہ پر دہ سوچ کاوؤ چہ ”د دہ نجلہ، خہ مقصد دی، پہ
دروازہ کپ ولاڑہ وی؟“

خیر سہار کہ ولاڑہ وہ پونستہ بہ خینی کوی، سہار چہ محیب را
ووتو، پہ کوخہ کپ روان وو، ددوی تر کورہ بہ و دروازہ تہ کتل،
شکیلہ نہ وہ بنکارہ.

لہ خان سرہ بہ وویل، ”نہ بہ ویلی دی چہ پہ خان کپ وینی، ہغہ
پہ جہان کپ وینی“ پہ دہ سوچ کپ ددوی تر کور تہر شوی وو چہ
شاتہ بہ وکتل، شکیلہ ولاڑہ وہ، بہر تہ را غیرگ شو،
شکیلہ چہ دی ولیدو، دروازہ بہ بندہ کرہ، ماخوستن بہ یوہ او
بلہ خواتہ وکتل چہ شوک نہ وو، زرینہ تہ بہ وویل ”سبا شکیلہ را
وغواڑہ، زما پہ کار دہ“

زرینہ واڑہ وخنڈل ”سمہ دہ ورورہ!“
پہ دا بلہ غرمہ چہ محیب لہ بنارہ راغلی، شکیلہ راغلی وہ،
پہ گونجہ تندی او برگو سترگو بہ شکیلہ تہ کتل.

تہ شرم نہ لری چہ پٺہ دروازہ کھی ولاړه یی۔
شکیلہ چہ لہ خولې سرہ یی د پروني خاک نیولی وو، واړه واړه یی
خندل صاحبہ! د دې کوڅې ټولې بنڅې پٺہ دروازہ کھی درېږي، یوه
زۀ خونہ یم۔

محبیب چہ سر کنبسته څړولی وو، را پورته یی کړو، پٺہ قهر یی ور
وکتل "منم چہ درېږي، خو ته باید داسي ونکړې۔"

زۀ چہ کور ته راځم، تا پٺہ دروازہ کھی نہ ووينم، که مې وليدې بيا به
دي وخير ته سترگې وڅېږي۔"

شکیلہ چہ مخ یی د زرینې پٺہ خوا وو "سمه ده صاحبہ! چہ تہ
راتلې بيا وما ته حال راکوه۔"

محبیب چہ په خونہ دننه کېدو "هوزۀ ستاد پلار مزدور یم۔"

شکیلہ ولاړه شوه، کټ، کټ ویی خندل، د دې پٺہ لهجه یی وویل.
"یوه به کوي۔"

دۀ چہ پٺہ خونہ کھی خپلی کنبلی، سترگې یی پٺہ هغه بالنست کھی وې
چہ دېوال ته پروت وو، له هغه ځایه یی وویل "زرینې! دا شکیلہ
پوه کړه، زۀ دا نمک حرامې نہ کوم، که یوچا ولیدو څۀ به وای۔ تہ
خبره یی چہ زۀ د دې کوڅې، د هر سړي، قدر کوم، خدای تر دې
ځایه را ورسولم، د دې کوڅې خلکو، نن زۀ داسي نمک حرامې
څنگه وکړم؟۔"

زرینې چہ کړکی سره پوري وهله "سمه ده وروره! زۀ به یی پره
کړم۔"

پٺہ دې بله ورځ اقبال بابو راغلی، پٺہ خونہ کھی پر کټ داسې ناست
وو چہ دواړه پښې یی لاندي څړېدې، بختیالی ته یی وویل "د

شکيلي غوڻستنه ده ڇي زه محيب سره واده کول غواړم، ته خبره يې
زما دغه يوه لور ده او اختيار مې هم ور کړی دی ڇي دې گوته
پرکښېښوه، بس موږ يې وهغه ته ور کوو، هم موخوښ دی.

بختیالی ڇي پر کټ بالنسټ ورته ږدلی "سمه ده وروره، موږ به
صلاح سره وکړو، صلاح نو بل له چا سره کوو، يو شاه جي دی له
هغه سره به ووينو." مانښام ڇي خاخان او محيب راغلو، بختیالی د
اقبال بابو کيسه ورته وکړه.

د محيب د بنيسې له اوبو ډک گلاس په لاس کې وو. په اوبوکې
يې کتل ڇي ويې خنډل "موري! زه به شرم نه لرم، ڇي لالا به يې واده
ناست وي، زه به واده کوم."

خاخان ڇي د ده وټکو سپينو، ورو غاښونو ته کتل "نه وروره! دې
ته به نه گورو ڇي ستا واده شته او زما واده نشته.

دې ته به گورو ڇي زموږ گټه په څه کې ده، دا ښځه ڇي موږ
غوښتای، په سوالو نه شوه پيدا کولای، نن سړی کور ته درته
راغلی دی، په سوالونو يې درکوي.

يو خو ته او دا په خبره سره پوهېږی بل به دي هغه د سکول کار په
جوړ شي.

زه خو هسې هم د ښار ښځه نه کوم، په ما مه پرېشانه کېږه.
زه ڇي بيا کلې ته لاړشم، په هغه خپلو اوښپنو او شپنو کې به يوه
پيدا کړم.

محيب که هر څومره ځان دلې دورې کړو، خو بختیالی او خاخان تر
خپله خبر نه تېرېدو.

خو ورڃي ڀس اقبال بابو بيا راغلي، يو ڀنڊو ڪتاب ٻي هم پٽ لاس
کي وو۔

له خپلي سره پر کالي کڻهنستو.

”بختيالی! ڇنگه شو خوري صلاح مو وکړه!“

بختيالی ”هو وروره! ماڻنام چي ځاځان راشي، زه او ځاځان به کور
ته در شو.“

اقبال چي د ولاړيدو هڅه کوله ”خوبسه مې ده، زه به انتظار کوم. ښه

دي سره وټه ږغږيو، تاسو به هم يو څوک لري، زه به ٻي هم لرم.“

بختيالی چي دلته يوازي بيا د سوچونو له دنيا را ووته. داسي ٻي

محسوسه کړه. لکه له خوبه چي را وينه شي، له ځان سره ٻي دا

غاږه وکړه۔

خپل د وخورم خپل له څه دي

خپل د نورو په نامه دي“

ماڻنام چي ځاځان راغلي، بختيالی او ځاځان د اقبال بابو کور ته

ورغلو، ورځ او وخت ٻي سره وټاکلو۔

دغه رنگه د بختيالی پټه ژوند کي. د ښادي اوله ورځ راغله، چي دا

له خوشالي پټه دي نه پوهېده، چي زه څه وکړم څه نه؟!

محیب پڻه خپل دو تر کي ناست وو چي خپل افيسر
وغوښتو، ورغلي.

"محيبه! ستا د سکول خو دوه کاله پوره شو، اوس بي د
پخېدو ار ډر شوی دی. پر لس تاريخه سيکريټري راخي،
گوري بي."

ته هغه استاده ته حال ورکړه چې پڻه هغه ورځ حاضره وي او
يا بي ماشومان صفا وي.

محیب وويل "سمه ده سر! بي غمه شه" راووتو.
يو ليک بي وليکلو. د خپل نائب قاصديه لاس بي ورکړو،
چي دا زموږ تر کوره ورسوه. اقبال صاحب ته بي دوی پڻه
خپله رسوي.

دی پڻه خپله سهار له ډرائيوږه سره پڻه موټر کي سپور شو.
کلي ته ورغلي.

د کلي خلگ بي پوه کړو چې "زه پر لس تاريخه افيسر
راولم. تاسو دا ورته وواياست. چي دا ځای را پوخ کړه."
نور ما او کار سره پرېږدی.

ملکداد چي سترگي بي دده پڻه څه ه کي وي. د يو شناخته
گمان بي پر کېدو.

"صاحبه! که بي چيري ماشومان طلب کړو؟"

محیب چي سترگي بي د سکول د سرای په نږېدلي، کنډو،
کنډو دېوال کې وي "هغه زه پوه شوم او کار."
په هغه ورځ دينک کاکا هم په خلگو کې موجوده وو، دی بي
ويېژندلی.

محیب مخ وړ واراوو "کاکا ته هم د دې کلي بي؟"
دينک چي په برېتو کې بي خندل "هو، ولي؟"
محیب د سترگو له اشارې سره سم.
"بل وخت هم زه راغلی يم، ته مې نه بي ليدلی."
دينک: "هو زمانن اوله ده چي درته راغلی يم."
محیب: کاکا "بيا خونو ملامت بي."
دينک: "هو ملامت يم."

محیب چي مخ د ملکداد په لور وړ واراوو "چي ملامت بي
بيا پر لس تاريخه د شلو کسانو ډوډی وکړه."
دينک چي ده ور څېرمه لاس ونيوو، په وره خندا کې بي
وويل.

"عجبه ده، ډوډی په ما کوي، روپی، مولوي صاحب او
ملکداد ته ورکوي؟"
محیب چي بي لاس په لاس کې ټينگ کړو "کاکا عجبه خبره
کوي، مشرد ميريانو هم وي."
دينک چي بي لاس له لاسه کښو "سمه ده تر يوه سېرلي به
تېر شم."
محیب کاکا کور دي ودان.

یوہ، یوہ تہ بیہ د رخصت لاس پٺ لاس کٺی ور کاوو، چٺی
محیب رخصت شوو.

دینک کور تہ راغلی.

"بٺی! عجیبہ بٺہ درتہ وکرم، شاوخوا بیہ وکتل څوک نٺوو،
تہ خبرہ بیہ د سکول افسر څوک دی؟"

بٺہ چٺی لہ گوڊی بیہ اوبٺہ را اخیستی تہ سپرہ زٺ څٺ پٺہ
خبرہ یم."

دینک چٺی بیہ اوبٺہ لہ لاسہ وراخیستی "افسر محیب
نومیڙی، د بختیالی زوی دی."

بٺہ چٺی د دٺہ د لاس لوبنی تہ انتظار وہ "دا څٺہ وای، د
ملکداد پر کور خو خاوری نٺو راپری؟"

دینک چٺی بٺر تہ لوبنی ور کاوو.

"بٺی! پٺہ نیت بٺہ بیہ خدای خبر وی، اوس خو پر لس
تاریخہ راخی، د شلو کسانو ڊوڊی بٺہ ورتہ کوو."

بٺہ چٺی روانہ وہ، نوک بیہ و نیوو "خود بیہ ورتہ کوو،
ڊوڊی د دٺہ تر سر جارده.

سپرہ اتہ بیہ بٺہ پٺرٺی، د بختیالی زوی دی کہ بٺی؟"
دینک چٺی د دٺی و لاس تہ کتل، پٺہ لوبنی کٺی پاتہ اوبٺہ بیہ

تویولپ "نٺہ زٺہ بیہ بٺہ پٺرٺم، د بختیالی زوی دی، بٺی بیہ
نٺہ دی، محیب نومیڙی."

پر نٺہ تاریخہ شکیلہ او اقبال صاحب را ورسپدو.

محیب چٺی د سرای پٺہ دروازہ کٺی ودریدو.

"اقبال صاحب ازه که خیر وو، سهار وختی له ماشومانوسره
راخم بیابنه سکول ته که خیر وو خو".

اقبال صاحب چې دننه په دروازه کې ولاړ و "دلې پاته شه،
شکیله خو څه ناولده نه ده".

محیب چې ده تلو هڅه یې کوله.

"نه نه زه یو ځای میلمه یم".

سهار وختی محیب راغلی، خو ورې نجونه او ماشومان یې
په موټر کې کښېنولي وو، دوی یې هم را واخیستو، د
سکول په لور روان شو.

چې کلې ته ورسېدو، د دینک کاکا کور ته ورغلو، هغه یې
بنه خدمت وکړو.

دا یوه حرکت د دینک خوند نه ور کاوؤ، چې وده به یې
وکتل، په برېتو کې به یې وځنډل.

اخیر یې دینک کاکا ته هغه بسکت ور کول، چې له ځانه
سره یې راوړي وو، د افسر د پاره. هغه یې ور کول پوه یې
کړو.

افیسر ډېر ناوخته شو چې دوی ډوډۍ وخوره. اوس یې د
روانېدو تیارې کوله. د هلکانو نارې شوې "هغه دی بل
موټر راغلی، هغه دی بل موټر راغلی" چې موټر رارسېدو،
دوی د سکول له مخه سره ټول ولاړ وو.

یو درخواست یې د ملکداد په لاس ور کړی و. او بل د
شکیلې.

موټر ودرېدی هغه افسر و. راکښته شو.

محبیب چې ور مخته شو.

صاحبہ! ډېر ناوخته شوې، بېخي ډېر انتظار مو در ته وکړو.

اوس مو سکول رخصت کړې، موږ هم در روانېدو.

افيسر چې گهړې ته وکتل.

"اوف! دا خو درې بجې دي، په تاسو خو مې ډېره شپيانه وکړه".

محبیب شکیله او ماشومان رخصت کړو.

صاحب چې بل کړې سگرېټ يې په خوله کې وو، اور لگیت

يې د پتلانۀ جېب ته کړې، سکول ته روان شو، دورې يې د

ملکداد او شکیلي در خواستونه ور کړو.

له هغې خوا چې راغلو، افيسر په ولاړې له موټره سره، يو

پياله چای وڅښلې، روان شو.

محبیب راغلو د ډینک کاکا په کور کې يې، ښې په تسلي

چای وڅښلې.

بيا يې هغه له ښاره راوستي ماشومان په موټر کې

واخيستل، او خپلو خپلو کورنو ته يو وړول،

دی په خپل دفتر ځينې کوز شو. په هغه شپه، شپه يې

ډرائيور له اقبال صاحب او شکیلي سره ولېږلې، کور ته يې

ورسولو.

محیب پٺه کله کي د سکول پٺه بهانه سراي شروع کړي.
که څه هم سراي کچه وو، خو نقشه يې داسې وه چې کليوال ټول
ورته حيران وو.
اوس به محیب يوه نه بله ورځ ضرور کله ته تلو، يو ورځ خپل
افيسر ور وغوښت.
"محیبه! ستا هغه کله ته بهخي تله را تله ډېر شول، له هغې
استادې سره خو دي خبره نه شوه اوږده؟"
محیب چې د ده ومخته پر چوکۍ ناست وو، واړه يې وخنډل
"سر! هم داسې يې وگڼه."
افيسر چې پر کاغذ يو څه ليکل.
"محیبه! خيال کوه داسې نه وي پښتون وطن دی"
محیب چې نظريې د افسر پٺه نري گوتو کي وو "نه نه صاحبه!
داسې نه ده، هغه استاده ماغوښتې ده، که مې څه هم را واده کړي
نه ده، سر! زه به نن ټوله کيسه صفا، صفا درته وکړم چې زه دا
سکول څه ډول چلوم او څه مقصد مې دی؟"
افيسر ته يې ټوله کيسه وکړه
افيسر چې قلم يې پر کاغذ برسېره پرېښودی، پٺه چوکۍ کي
وغځېدو "ښه ښه بس."
محیبه! له ننه پس ته له دې کله بند يې، ستا پر ځای به زه دا
ډيوټي کوم."

محیب چي سر کڻسته څرولي وو، خپل شونډ يې په غاښو کې نيولی وو، له ځانه ورک غوندي ښکاريډو، بېرته يې سر را پورته کړو.

"نه سر! وتاته زحمت نه در کوم، زه ور سره پوهېږم."

افيسر چي په چوکۍ کې راجگ شو، خپل قلم يې بېرته ور واخيستو.

"نه نه سر خلاص کړه، که چيري نه مني، نو ورځم هغو خلکو ته دا کيسه صفا، صفا کوم."

محیب چي سترگي يې بېرته له افسره را واپولې.

"نه نه سر! که مې مور خبره شوه، بې وعدې به سره شي، دامې د مور ارمان دی."

افيسر چي خپل ليکل شروع کړو.

"بس ته سبا کور ته لاړ شه د کور کارونه او خپل واده به وکړې، زه پوه شوم او هغه کار."

محیب چي ولاړېدو.

"سر! څنگه چې ستاسو خوښه وي."

له افسر يې رخصت واخيستو، ښار ته را ووتو، په بس کې سپور شو.

کور ته چې ورغلی، بېخي ناوخته وو.

د ډوډۍ دسترخوان غوړېدلی وو، کهول ټول پر ډوډۍ ناست وو

دهم لاس و مينځل، خاځان خندل.

"هلکه محیبه! شکیله درغلي وه، خو يو څو شپې به دي په کولې،

تا بېرته په هغه ورځ را ولېږله."

دی خاموشه ناست وو.

د بختیالی چې جوړه گوله په لاس کې وه. خولې ته یې وپلله. لاس یې تم کړو.

"محیبه زویه! څنگه دي کړو سکول؟"

محیبه چې د مور په لاس کې گولې ته کتل "مورې! ما خود سکول په بهانه په کلې کې سرای شروع کړو."

بختیالی چې گوله یې په خوله کې وه.

"زویه! دا کار به دي بې صلاح نه شروع کاوؤ."

محیبه چې له ډوډۍ سوځلي ځایونه بېلول "مورې! ما شروع کړی."

بختیالی چې بله گوله تر مخ پر اته غاب ته وروړه.

"زویه! مزدورانو ته دي څوک پرېښودل؟"

محیبه چې ډوډۍ بس کړې وه.

"مورې! خپل افسر."

نورو ډوډۍ خوړه. ده ټوله کیسه ورته وکړه.

بختیالی چې سترگې یې په غابونو کې وې. زرینې سره یو ځای کول.

"زویه! ښه شو چې راغلې. موږ هم پرېشانه وو چې دا هلک اوس څه شو چې نه راځي."

اقبال صاحب دا څویم وار دی چې راځي وايي "زه تیار یم. زغ ستاسو له خوا دی" موږ وتاته کتل. د واده تاریخ موندی معلوم

کړی.

محیبه چې دسترخوان ټول شو. ځاځان ته ورو ولاړ شو

محیب: "لالا! استری مہ شی".

له هغه وروسته یې له مور او زرينې سره روغېر وکړو.

بختیالی: "خاخانه زويه! اوس له محیبه سره د اقبال صاحب پر خبره وروغېره".

محیب چې بیرته کښېنستو.

"مورې! دا خو ستا او دلالا کار دی، ورځ به مو ورسره ټاکله".

بختیالی چې سترگې یې په زرينه کې وې، سره نغښتي دسترخوان یې په لاس کې نیولی وو، د خبرې د ختمیدو په انتظار کې وه.

"زويه! کار خود زما او دللادی، مورې دا هڅه په دې وکړه چې داسې نه وي، دده ضروري کارونه وي، مورې دلته د واده تاریخ معلوم کړو".

ماښام اقبال صاحب خبر شوی وو چې محیب راغلی دی، په سهار

یې مخه ور وکړه، کور ته ورغلی.

بختیالی سر مینځلی وو، تر مخ یې هینداره، تېل او ږمنځ پراته

وو چې دی یې نوک نیولی ولیدو، ژر، ژر یې پرونی پر سر کړو

"راځه راځه خدای دې راوله".

اقبال صاحب چې خپلې کښلې.

"بختیالی! خاخان او محیب چېرې دي؟"

بختیالی چې هینداره، ږمنځ او تېل سره ټولول

ته کښېنه، رابۀ شی".

خاخان هم له خونې راووتو، دروغېر پر وخت چې دده ولاړېدو

هڅه کوله، خاخان ورته کښېنستو.

له روغبره وروسته، خاخان هم بل بالنبت ته څنگ ووهلو. اقبال صاحب چې د خاخان په خوا کتل د کار خبرې به کوو، زه روان یم، یو ځای ډېر ضروري کار لرم.

وروره! ته به وایې د دې سړي اوس څه تازیله ده چې هره ورځ راځي او هله، هله یې جوړه کړې ده.

وروره! د نجلی شیان نیم دباندي په برامده کې پراته دي، نیم په خونه کې، ته خبر یې، زموږ ډېر وړوکی سړای دی، دوې خونې پکښې دي،

په یوه کې د نجلی شیان پراته دي، په هغه بله کې موږ گزاره کوو.

خاخان چای اچولې، سترگې یې په پیاله کې وې.

"په کومه ورځ چې ته تیار یې، موږ تیار یو."

ده پیاله وځان ته نژدې کوله چې په ژرغونې انداز یې وویل "را روان اتوار".

خاخان چې پر خپله بیره لاس تېراوو.

"سمه ده، ته به هم خپل پاته کارونه وکړې، موږ هم".

اقبال صاحب چې د پیالې له تشېدو سره سم ولاړ شو د خدای په امان.

خاخان چې هم ورسره ولاړ شو.

"په مخه دي ښه".

بختیالی چې د خاخان له څنگه سره ناسته وه زوی دي ومړه

اولاده چې اقبال صاحب نن لا ژرغونی وو.

او بالاخیر ہفہ اتوار ہم راغلی چہ اقبال صاحب او بنخی ژرل،
خاخان او بختیالی لاسونہ سرہ کړي وو، یوہم لہ خوشالی پټہ
خپلو جامو کپ نټہ خاییدلو، د کوخې بنخی یې لہ کورہ وتې او پټہ
کور ننوتې۔

مانبام د کوخې د ټولو خلگو ډوډی د دوی پټہ کور کپ وه۔

د واده ډوې میاشتې پس، محیب خپلې ډیوتې ته لاړ. دورې یې له خپل افسر سره ولیدل، خپل حال یې وړ کړو. "سراته اوس خپل حال راکړه، څنگه یې زما له قریبانو سره، په ژبه پوهېږې او کار پرڅه حال دی، تر کومه ځایه رسېدلې دی؟"

افیسر چې په برتونو کې خنډل، دده پر مخ یې دوو، وړو تازه تپونو ته کتل.

"محیبه! کار ډېر ښه روان دی، قریبان دي هم نور ښه دي، یو په دینک مي سر نه خلاصیږي چي څنگه سړی دی؟، خیر زیاته کار سر ته رسېدلې دی، یوه میاشت که یې لا وغوښته. دا یوه سړي څه ستړی کړی يم، لکه هغه نجار ډېرې روپۍ یې پاته دي، له ماسره وې نه چې ور کولې مې. زما کوربه و تاته نه وي معلوم، شپېته تنه دي، د مزدوری یې یوزه یم.

زموږ کورونه خو ښه در معلوم دي چې گتې یې یو، ختې یې سل.

محیب چې جیب ته لاس کړو، درو پو بنچې یې راکښې "سراغم یې مه کوه. روپۍ مې راوړې دي، هم ستا کار په کېږي هم زما".

محیب چي له چوکی ورولاړ شو، صاحب ته یې روپی ور کولې.

"د سرای کار خو که خیر وو، زیاته پای ته رسېدلې دی. هغه د سکول بیلډنگ څنگه شو؟"

افیسر روپی گڼلې.

"محیبه! هغه کار تېکدار اخیستی دی، تېکدار مې پوه کړی دی، تر هغه به کار نه شروع کوي چې ته پۀ کډه نه یې ورغلی؟"

محیب چې افسر ته ورکړې هغه بقیه روپی یې و جیب ته کولې.

"سر! بیا خودي ډېر بنه کړي دي؟"

افیسر چې نائب قاصد ته حکم وکړو، هغه رجسټر را واخه. "محیبه! پۀ دې کې خپله حاضري ولگوه او ورشه خپله تنخوا واخه، کور ته لاړ شه، زۀ پوه شوم او دوتر، هغه کار وماته دا خو ورځي د کلې ماحول څۀ بنه نه بنکاري، دینک سپک، سپک کېږي داسې نه وي، کلیوال ټول پۀ دې خبر کړي او هغه ستاسو تر راتلوله مخه، یو چل جوړ نه کړي."

نن څویم تاریخ دی؟"

محیب چې خپله حاضري یې لگوله "افیسر! نن دریم دی."

افیسر چې بېرته د دۀ له لاسه قلم نیوو.

"محیبه! ارا روان یوه تاریخ ته به که خیر وو، کار مکمل وي.

که څۀ پاته وو بیا به یې وکړو.

ته به پر یوه تاریخ کډه راوولې، زۀ به دورې درته ولاړ یم."

محبیب چې ور مخته شو.

صاحبہ! ډېر ناوخته شوې، بېخي ډېر انتظار مو در ته وکړو.

اوس مو سکول رخصت کړې، موږ هم در روانېدو.

افيسر چې گهړې ته وکتل.

“اوف! دا خو درې بجې دي، په تاسو خو مې ډېره شپيانه وکړه.”

محبیب شکیله او ماشومان رخصت کړو.

صاحب چې بل کړې سگرېټ يې په خوله کې وو، اور لگیت

يې د پتلانۀ جېب ته کړې، سکول ته روان شو، دورې يې د

ملکداد او شکیلي در خواستونه ور کړو.

له هغې خوا چې راغلو، افيسر په ولاړې له موټره سره، يو

پياله چای وڅښلې، روان شو.

محبیب راغلو د ډينک کاکا په کور کې يې، ښې په تسلي

چای وڅښلې.

بيا يې هغه له ښاره راوستي ماشومان په موټر کې

واخيستل، او خپلو خپلو کورنو ته يو وړول،

دی په خپل دفتر ځينې کوز شو. په هغه شپه، شپه يې

ډرائيور له اقبال صاحب او شکیلي سره ولېږلې، کور ته يې

ورسولو.

محیب چي شڪيلي ته د اوبو اشاره کوله.
 "یوه بلا يې نه وهي، مستان هر ځای وخت تېره ولای شي."
 محیب د اوبو له چنبلو سره سم ولاړ شو، خپلې خونې ته لاړ.
 یوگړی وروسته شکیله هم ورغله، د پلنگ پرزی
 کنبېنسته، د محیب یو لاس يې په لاس کې ټینګ ونيوو.
 "ستا څه خیال دی، شڪيلي چي دومره سپین سترگي کولای
 شوه، اوس به له تاسره په هغه کلي کې د ژوند شپې او ورځې
 نه کړي تيري."
 په دې بل ماښام چي اقبال صاحب راغلی، محیب لاړو، شاه
 جي يې تر لاس نيولی راوستو.
 ډوډی راغله، وخورله شوه.
 له ډوډی وروسته، شني چای راغلي
 محیب، شاه جي ته د چای پیاله ورپورته کوله.
 خاڅان چي خبره يې په دې ډول یاده کړه.
 "شاه صاحب! زموږ ټوله کورنۍ څه، زموږ لمسپان او
 کړوسپان به ستا احسان منو، موږ خدای تر دې ځایه را
 ورسولو، تارا ورسولو.
 ستا له درسه وروسته، موږ ټولو هغه سړی هېر کړه، چا چي
 و موږ ته يې پر زړونو داغونه را بيښي وو، په کوټلو زړونو مو
 د ژوند د تېرېدلو لار، تارا نيولې وه، پر هغه لاره خو موږ نه
 دی تر دې ځایه سفر را وکړو."

شاه جي چي پٽ ربهرد بدلی لاس پيالہ نيولي وه "خاخانه استا ده خبري پٽ مقصد نه شوم پوه؟"

خاخان چي د مور له لوره سترگي د ده پٽ خوا واپولي.
"شاه صاحب! ته نه بي ملامت، وماته خبري درک نه راکاوڙ چي له کومه خايه يي شروع کړم، موږ اراده کړي ده، خپل کلي ته پٽ کله خو."

شاه جي چي د خپل سر پر تکو سپينو وپنستانو لاس تهر اوو.
"خاخانه! دا زما فرض وو، ما خپل فرض پوره کړي دي، له تاسو سره مو يو احسان هم نه دی کړی."

خاخان چي خپله پيالہ يي ډکوله.
"شاه صاحب! ته که يي احسان نه بولي، موږ يي احسان گڼو، نور بدل خو يي موږ نه شو درکولای، دارشته به تر مرگه در سره پالو."

له دې وروسته يي شاه صاحب او اقبال صاحب رخصت کړو، شاه صاحب محيب تر لاس نيولي کور ته بوتلو.
پاته ورځي يي خپل کارونه سره سم کړو.

د هغه تاريخ پٽ ورځ يي يوه لازي او يو موټر ونيوو، ماښام له يي ډکوڅي د ټولو، خلگو ډوډي وکړه چي نه شيعه، نه عسائي او نه هندو پاته شوو.

له ډوډي وروسته يي لازي ته کور ور وچاورد.
له ټولو سره يي خدای پٽ امانی وکړو.

شاه جي، جبينه، اقبال او د اقبال نسخہ د نسخو و موتر ته ولاړ
وو.

د خدای پټه امانی پر وخت، د درو سره کورنیو او بنسکې
خڅېدې.

شپه یې پټه لاره وو، بله، ورځ تر ما پېښینه.

چې کلي ته ور بنسکاره شو، افسر او دینک د محیب د سرای
څنگ ته ناست وو چې لاری او موتر یې پټه نظر شو.
افسر چې موتر او لاری ولیدو.

"دینک اکا! دا ده د محیب کډه هم راغله."

دینک چې د افسر پټه لور هېران، هېران کتل.
تا اول ولي نټه ویل.

افسر د ده تندی ته کتل، واره واره یې خندل "ولي؟
زه څه لېونی درته بنسکاردم؟"

دینک: صاحبه زه هم لیونی نه وم، په هر څه پوهېدم، خو په
څله مي لاس نیولي وو،

دینک نا کراره شو، په ځفاسته لارو، خپله نسخه او ماشومان
یې خبر کړو.

له هغې خوا د ماشومانو نارې شوې.

"د بختیالی ترورۍ کډه راغله، د بختیالی ترورۍ کډه
راغله."

ماشومانو بختیالی څه پېژندله، د پلار له خولې یې
اورېدلي وو.

دوی پئے سرای کئی خپل کور سره سماوو، ما بنام تیاره
کلیوالو ډوډی ورته راوړه.

په هغو کئی یو منو اکا هم وو چې د بس د سفر خبر یې په یاده
وه.

د کورتو وړه ډوډی یې راوړه چې میان یې له اصلي غوړو
ډک وو.

دوی چې ډوډی و خوړه، وروسته بیا د کور په سمېدو اخته
شو، ناوخته ویده شو.

سهار چې راووتو، په کلي کې اوازه وه، ملکداد براهه د شپې
بار شوی دی.....

Novel

Bakhtyalai

Author :

Abdul Qadir Mujrim

**Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library**